slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

LETNIK XVIII — VOLUME XVIII 1. DECEMBER 1967 Published monthly by: Slovenian National Federation, of Canada, 646 Euclid Ave. Toronto, Ont. Canada. ŠTEVILKA 12 — NUMBER 12

KRŠČANSKA KULTURA-NE KLERIKALIZEM

Marksizem kot izključni nauk o družbenem razvoju je bil zavrnjem z mnogimi argumenti —filozofskimi, sociološkimi, političnimi, gospodarskmii in zgodovinskimi, a najbolj korenito ga je odklonil Karel Čapek ko je spoznal, da v marksistični dialektiki ni sledu ne mesta ljubezni kot odrešilni dimenziji medčloveških odnosov.

" . . . ko bi imel preroštvo in.... vso vednost in.... vso vero.... ljubezni pa bi ne imel, nisem nič.... Ljubezen je potrpljiva, je dobrotljiva.... se ne da razdražiti, ne misli hudega; se ne veseli krivice, veseli se pa resnice.... Ljubezen nikoli ne mine...."

Sveti Pavel....

SLOVENSKA BIT — NE ŠOVINIZEM

Čeprav je v zgodovinsko-političnem kontekstu prve svetovne vojne bil za državno zvezo enakopravnih južnoslovanskih narodov in bi morda bil za poizkus federacije enakopravnih južno-slovanskih držav v sklopu političnih silnic druge svetovne vojne, je Ivan Cankar kateforično odklonil sleherno jugoslovanstvo ker ga je našel v nasprotju s stvarnostjo slovenske narodne biti:

"Kakšno jugoslovansko vprašanje v kulturnem ali celo jezikovnem smislu zame sploh ne obstoja po kulturi, ki je sad večstoletne separatne vzgoje, . . . smo si med seboj veliko bolj tuji, nego je naš gorenjski, kmet tirolskemu, ali pa goriški viničar furlanskemu".

Ivan Cankar

IN MIR LJUDEM...

Menda nikdar ni ta želja po miru tako izrazita kakor prav danes. Mir so oznanjali angeli na prvo sveto noč. Toda pogojno: ljudem, ki so dobre volje! Kaj pomeni ta stavek? Spoznanje, da mir ni mogoč, če ni v srcih ljudi, danes v srcih katoličanov, kristjanov dobre volje. To se pravi, če ni v srcih človeštva zapopadena osnovna zapoved ljubezni, ki nam vsem nalaga poleg ljubezni do Boga tudi zapoved ljubezni do bližnjega.

Hočemo in želimo, da nas priznajo kot dobre katoličane. Gremo k maši, tudi k zakramentom. Se izogibljamo velikih grehov. Toda ko preidemo na odnos do sočloveka, pa začne šepati ta zapoved, ki neizogibno tudi vključuje razmerje do bližnjega.

Že odnosi med družinskimi člani niso vedno iskreni. Kaj šele odnosi med sosedi! Toda zapoved ljubezni ne pozna meje, ne sme poznati meje. Nadaljuje se v odnosih med narodi, v odnosih med stanovi in danes še posebno med rasami.

Preveč je govorjenja o miru in odveč vse demonstracije za mir. Te služijo le prevečkrat temnim nagibom, ki temelji na pravičnosti, enakopravnosti in odkritosrčnosti ljubezni nobenega opravka.

Sovraštvo med narodi in rasami je daanes tako zaostreno, da se je resno bati najhujšega. Komunizem to sovraštvo neti in slepci tega nočejo videti. Osnova miru leži v človeku samem. Mir z Bogom! To se pravi: Priznanje desetih božjih zapovedi!

Če človek sledi temu vodilu, bo našel prave odnose do članov družine. Bolelo ga bo tudi, če ni pravega sožitja s sosedi, in bo storil vse, da te odnose ublaži. Pesnik France Prešeren je globoko zapel: „Vsi ljudje smo bratje in ljubit' mor'mo se." In če smo res vsi ljudje bratje, in da mora iz tega izvirati ljubezen, čemu potem sovraštvo med narodi? Večji narodi hočejo pogoltniti majhne in jim odjesti košček kruha, ki jim gre po vsej pravici. Umazana in sebična politika, ki ji ni kos niti OZN. Veliko črnila se je prelilo na raznih pogodbah, ki so pa le krpa papirja. To čutijo danes Slovenci v Italiji in Avstriji. O bratstvu se govori v tkzv. Jugoslaviji, pa je tega „bratstva" vse Slovence, Hrvate in Makedonce — strah....!

Rasna politika in nestrpnost! Koliko gorja danes in kdo ve, kaj nam prinese bodočnost. Molimo: Oče naš, ki si v nebesih. Enako molijo oni, ki so druge barve. Nas in nje je ustvaril isti nebeški Oče in njegov Sin, ki je prišel na svet, da nas in nje odreši, je zapovedal: „Pojdite in učite vse narode...." Zapoved ljubezni tukaj ne pozna meje. Dokaz delavnosti Cerkve v vsej zgodovini, zlasti v zadnji dobi. Čemu potem trenja. Je nekaj narobe v nas, ki pravimo, da smo katoličani. Enostranski smo. Tudi je res, da ni vse lepo in prav na drugi strani. Toda bo to neprijetnost odstranilo sovraštvo? Cerkev ve, kje je njena pot in gre smotrno po njej. Mi ji pa naj sledimo, da se bomo izognili temu, kar komunisti hočejo: Bratomorstvo in po tem splošno suženjstvo brez ozira na to, ali si pri tej rasi, barvi ali narodnosti.

Na praznik Kristusa Kralja molimo v slavospevu pomenljivo: „Da bi vse stvari uklonil svojemu vladarstvu ter izročil tvojemu neizmernemu veličanstvu večno in vesoljno kraljestvo resnice in življenja, kraljestvo svetosti in milosti, kraljestvo pravičnosti, ljubezni in miru...."

Ob božičnih praznikih poklenimo k jaslicam Kneza miru, ljubezni in pravičnosti ter ga prosimo: Obnovi naša srca ob svojem Srcu, da bo na svetu res zavladal mir, ki so ga angeli na prvi sveti večer oznanjali.

Sodelujmo s Cerkvijo, sodelujmo z milostjo, ki nam jo deli božje Dete, pa bomo deležni miru v sebi, v družinah, med sosedi, narodi in rasami. Skrajni čas je, sicer bomo čutili posledice, ki nas bodo bolele.

M. G.

TRI PREDRAGOCENE REČI ZA BOŽIČ

Zopet enkrat nas je za božični praznik objel občutek neznanega, daljnega, božjega. Ta občutek je po drugi strani pomešan z občutkom domačnosti, ki ga je izzval v nas smrekov vonj božičnega drevesca, vonj mahu pri jaslicah in vonj božičnega kadila. Za vsak božič postanemo zopet enkrat vsi majhni, vsi tako čudovito dovzetni in sprejemljivi za preproste stvari. Kaj čuda, da smo odrasli zlasti za božič tako blizu otrokom in otroci tako blizu odraslim. Za božič se tako živo zavemo, da je Bog čudovit ne samo v milijonih ozvezdij, ampak čudovit enako v pravkar rojenem otroku, čudovit v božičnem drevescu in v snežinki, ki se je tiho vsedla na okno božične izbe.

Tri predragocene reči so angeli želeli ljudem na prvi božič. SLAVO BOGU najprej. Na prvi pogled bi se zdelo, da so angeli želeli s tem nekaj dobrega Bogu. Ne, v resnici. Bogu ni za slavo, skazovano mu od ljudi kot za nekaj, česar mu še manjka. Bogu ničesar ne manjka, tudi ne slave od strani ljudi. Bog je popolnost sama. Če je Bog slavljen, je v resnici človek tisti, ki je na dobičku, ki s slavo dano Bogu pridobi, ki veliko pridobi. Pomislimo samo na blagoslov vere za človeka!

Angeli so potem želeli MIR NA ZEMLJI. Ta tako zavidljiva pa še zdaleka ne dosežena dobrota miru ni v smislu prvega besedila navezana na nikaake pogoje. Mir, tako zunanji kot notranji ni namenjen samo ljudem, ki so blage volje, ki so Bogu po volji — ti ga seveda v svojih srcih najprej občutijo — ampak vsem ljudem brez izjeme, skratka mir po vsej zemlji.

Tretja od angelov željena dobrota je BLAGA VOLJA LJUDEM. Čigava blaga volja se vprašamo? Najprej gotovo blaga volja Boga nasproti človeku. Zato spadajo vprav v božično liturgijo besede, ki vsebujejo to misel božje blage volje nasproti ljudem, besede sv. Pavla: „Zakaj razodela se je milost božja, ki prinaša zveličanje vsem ljudem," in besede „razodela se je dobrotljivost in ljudomilost našega Odrešenika". Blaga volja je pa potem blaga volja človeka do sočloveka. Človek blage volje, blag človek. Vsakdo izmed nas je gotovo že imel priliko srečati se z blagim človekom, s človekom dobre volje. A redka so taka srečanja — žal, preredka. Srečanje in druženje s človekom blage volje je gotovo nekaj edinstvenega. Vtis, ki ga napravi človek blage volje na nas, je tako neposreden, tako nepozaben. Napačno bi seveda bilo vzporejati človeka blage volje s človekom slabotne volje. Nasprotno. Človek blage volje je obenem človek krepke volje. Človek blage volje je človek, ki zna in more pozabiti sam nase in se v resnici, odkritosrčno in nehlinjeno zanimati za usodo sočloveka. V globini svoje duše je pripravljen samo nuditi, samo dajati in ne jemati. V resnici ne pričakuje najmanjšega povračila. Človek blage volje je pripravljen poslušati, razumeti, odpustiti. Kolikokrat v življenju smo se že ozirali za človekom, ki bi imel te lastnosti. Težko ga je bilo odkriti, a ko smo ga odkrili nam je odleglo, počutili smo se zopet sproščeni. V Bogu je mera blage volje neskončna. Kakor pa je človekovo življenje iskra božjega življenja, ki je Bogu bistveno, tako more človek deliti z Bogom tudi vsako iskro tiste dobre volje, ki je v njem popolna. Četudi pa je človekova blaga volja samo iskra božje blage volje pa vendar pomeni za sočloveka, za svet luč, ogenj čigar toplota greje, boža, zdravi. Bolj kakor kateri drugi praznik je vprav božični praznik zmožen razpihati še tlečo iskrico blage volje v nas, najprej v plamenček in potem morda tudi v pravi plamen blage volje, ki sveti in ogreva daleč naokoli vse kar doseže. Ni čudno, ni samo slučaj, da je sv. Frančišek Asiški, ki je predvsem znan in priljubljen zaradi izredne mere blage volje do soljudi in do vsega stvarstva bil tisti, ki je prvi postavil božične jaslice. Naša molitev za božič naj bo molitev za pomnožitev blage volje najprej v nas samih in potem na svetu na splošno. Molimo, da bi blaga volja napolnila in vodila ljudi, ki imajo v rokah usodo soljudi, usodo sveta. Zadostni meri BLAGE VOLJE V LJUDEH bo potem nujno sledil MIR NA ZEMLJI IN SLAVA BOGU NA VIŠAVAH.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Hotelski uslužbenci se uče tujih jezikov

Človek je vedno vesel, če bere laskave izjave o rojakih, ki so se uveljavili v svetu, zlasti če o njih poroča tuje časopisje. Tako je 'TURISMO d'ITALIA' uradni organ F.A.I.A.T. (Federativna Zveza vseh Italjanskih Hotelirskih Zvez v Italiji; pod rubriko; "DIORAMO TURISTICO" prinesel članek pod naslovom: "V RIMSKIH HOTELIH SE HODI V ŠOLO". Članek je nato oddajala tudi Italjanska radijska postaja "Passaporto per tutti".

Iz članka zvemo, da je podjetni lastnik dveh hotelov v Rimu, "BLED" in "DANIELA" g. Vinko LEVSTIK, jugoslovanskega porekla (g. LEVSTIK sicer raje vidi, da se ga označi kot Slovenca, saj mu je sedanji režim zaradi njegove antikomunistične usmerjenosti nasproten, kar se razbere zlasti iz pisanja režimskega časopisja) podvzel akcijo, ki bi jo lahko označili revolucijonarno v krogih rimskega in sploh Italjanskega hotelirstva.

Trikrat na teden morajo njegovi nameščenci v nižji sezoni zamenjati od 15,30 do 17.00 ure svojo poklicno dejavnost za šolske stole, kjer se uče izmenično angleško in nemški jezik. Gotovo, da je g. LEVSTIK tu zaoral globoko ledino, saj je v neki meri prekoračil kot privatnik celo 'samouravljanje', ko z lastnimi stroški šola svoj personal.

'TURISMO D' ITALIA' k temu poročilu dodaja svoj komentar; "Danes, ko zahteva turizem novo tehniko in vedno bolj izpopolnjen način v izvajanju, zasluži pobuda g. LEVSTIKa ne samo občudovanje, temveč predvsem posnemanje in to v vseh pokrajinah Italije, saj je primer sodobnega načina gostoprimstva v najbolj inteligentnem smislu besede turizem. Prijazen sprejem, pozdrav, razgovor in poslovitev v jeziku gosta, to pomeni propagandno stokrat več kot pa deset brezbrižnih vabil na oglu ulice, kjer hotel stoji".

VSEM NAROČNIKOM V PREKOMORSKIH DEŽELAH

Z novim letom stopijo v veljavo nove cene za vse prekomorske dežele. Prosimo vse naročnike in zastopnike, da to upoštevajo.

Uprava „S. D."

• Novo župnijo so ustanovili v frančiškanski cerkvi sv. Lenarta v Novem mestu. Župnija obsega del novomeške župnije in Kandijo z nekaj vasmi iz šmihelske župnije.

NOVI ČASTNI DOKTOR TORONTSKE UNIVERZE

V petek 24. novembra je torontska univerza podelila častni doktorat pravne fakultete velikemu prijatelju Slovencev in drugih etničnih organizacij ter častnemu članu Slovenske narodne zveze v Kanadi g. S. Romanu, predsedniku „Denison Mines", družbe, ki poseduje in proizvaja največ urana na svetu v rudnikih v Elliot Lake v severnem Ontariu. Tudi naša organizacija in list mu ob tej priložnosti izreka čestitke k častnemu imenovanju.

USTANOVITEV VSEAMERIŠKEGA ODBORA ZA SLOVENSKO KAPELO V WASHINGTONU

V nedeljo popoldan 12. novembra je pripravljalni odbor za zgraditev slovenske kapele v katedrali Brezmadežnega Spočetja v Washingtonu sklical širši sestanek v dvorani pod cerkvijo sv. Vida v Clevelandu, katerega se je udeležilo lepo število Slovencev in Slovenk. Iz Washingtona sta prišla gg. Bogomir Chokel in Vladimir Pregelj, ki sta poročala o tamkajšnjih pripravah in predlagala, da naj Cleveland zaradi števila Slovencev, organizacij in ustanov izbere vseameriški odbor, ki bo pomagal pri ustanavljanju drugih krajevnih odborov in vodil to vseameriško slovensko akcijo. Predsednik pripravljalnega odbora g. John Sušnik, ki je vodil sestanek, je najprej razložil namen akcije in odprl debato. Po debati, v kateri so bila razčiščena razna vprašanja in pomisleki, so se udeleženci skoraj enoglasno izrekli za odobritev zamisli te akcije tudi z glasovanjem. Nato pa so izvolili vseameriški odbor, ki naj izvede akcijo. V odbor so izvolili: predsednika g. Jožeta Nemanicha, za I. podpredsednika g. Johna Sušnika, za II. podpredsednika g. Mateja Resmana, za tajnika g. Franka A. Tureka, za blagajničarko go. Antonijo Turek, za zapisnikarco go. Rose Želodec, v nadzorni odbor g. Johna Pestotnika, g. Antona Oblaka in go. Mary Jeraj, v publikacijski odbor pa g. Franka A. Tureka, dr. Uroša Resmana in ing. Jožefa Želeta. Odbor je že začel z delom. Ima veliko in pomembno nalogo. Podprimo ga z vsemi močmi, da bo svojo nalogo izpeljal v ponos in čast vsem Slovencem v Združenih državah. Kapela bo namreč verski in kulturni spomenik ameriškega slovenstva. Društva in posamezniki darujmo v sklad z veseljem in velikodušno.

SLOVENSKA SPOMINSKA KAPELA V AMERIŠKEM NARODNEM SVETIŠČU

Podpora, ki jo je Slovenska ženska zveza dala s svojo resolucijo preteklo pomlad v Washingtonu in nedavna ustanovitev pripravljalnih odborov v Clevelandu, New Yorku in Washingtonu kažeta, da se zamisel tega vsenarodnega načrta bliža uresničenju, ki mogoče ni daleč.

Tako je tudi prav. S sodelovanjem Slovencev bo vrsta katoliških narodov izza železne zavese popolna, kajti z izjemo ameriških Mehikancev so narodi izza železne zavese edine narodnostne skupine, ki so prispevale k dokončanju Narodnega svetišča — National Shrine — Amerike: Čehi, Hrvatje, Litvanci, Poljaki in Slovaki. Vse ostalo so darovale ameriške katoliške organizacije in cerkveni redovi.

Bistveni pomen slovenskega prispevka in sodelovanja je izven dejstva, da gre za največjo katoliško cerkev v Ameriki in sedmo največjo na svetu. Veličastnost cerkve, sijaj marmorja in mozaičnih podob, čarobni lesket zlata in luči, vse to daje le okvir — pozlačen z glorijo 1200-letnice pokristjanjenja — osnovnemu in veliko globljemu pomenu slovenskega prispevka. Lahko bi rekli, se izraža v trojnem priznanju.

Je priznanje deželi, kjer si otroci zasužnjenega starega sveta lahko „prosti vol'jo vero in postave" brez vmešavanja državnih oblasti in referentov za cerkvene zadeve.

Je priznanje vsem, ki so svojo podedovano vero prinesli s seboj iz starega kraja v novi svet, jo v njem posredovali drugim in jo ohranili zase in za svoje potomce.

In je tudi priznanje s strani nove domovine vsem, ki so po svojih najboljših močeh prispevali k njenemu duhovnemu, kulturnemu in gmotnemu napredku.

Naša zgodovina v Ameriki je zgodovina trdega dela in naporov, ki so rodili bogate sadove. Slovensko ime nič več ne odmeva samo po tovarnah in po poljih Amerike. Danes imamo tu svoje zdravnike in odvetnike, uspešne trgovce in univerzitetne profesorje, umetnike in znanstvenike. Uveljavili smo se na vseh področjih, vse do najvišje zakonodajne oblasti in dano nam je, da v slučaju potrebe lahko naš glas odloči o spremembi najvišjega zakona dežele — ustave. Postali smo enaki med enakimi.

Da, na svoje delo smo lahko ponosni. Dali smo Ameriki vse, kar smo premogli, dali smo ji svojo dušo, vero in kri in ničesar ni v naši ameriški preteklosti, česar bi se lahko sramovali. Dosegli smo višek, o katerem pred pol stoletja nihče ni niti sanjal.

Ni verjetno, da bi Slovenci kdaj v Ameriki izumrli. Gotovo pa je, da smo danes na višku, ki ga ne bomo več presegli. Dotok iz Slovenije je prepičel, da bi odtehtal dajatve, ki jih terja življenja tok. Le nova tragedija doma bi mogoče položaj izpremenila. A ta cena je prekrvava in zato je ne želimo, niti si je ne drznemo pričakovati. Premnogi so padli zato, da mi živimo.

Zdaj je najvišji dan. In z zgraditvijo spominske kapele bomo sledili mornarju, ki „ko je najvišji dan, izmeri daljo in nebeško stran".

Majhni smo, čeprav ne najmanjši, a mornarček je lahko ponosen. Izmeril je daljo in nebeško stran in videl, da se je odrezal kot pravcat, velik mornar. Verno se je držal poti, varno je prevozil preko morja, klel je v tišini in molil v viharju. A ko je pristal, se je zahvalil Bogu in prižgal lučko Mariji....

..m-lj

NOV ODBOR „CANADA ETHNIC PRESS FEDERATION"

23.., 24. in 25 nov. 1967 je bila v Royal Alexandra Hotelu v Winnipegu (Man..) konvencija „C.E.P.F.", na kateri je na zaključnem banketu govoril Hon. Paul Martin, kanadski zunanji minister. Za dobo naslednjih 2 let je bil izvoljen naslednji odbor (izmed zastopnikov več kot 50 etničnih listov iz vseh delov Kanade).

Predsednik: Dr. J. Kirschbaum (Toronto), (častni član S.N.Z.)
I. podpredsednik: L. G. Lesack (Winnipeg)
II. podpredsednik: N. Ciamarra (Montreal)
III. podpredsednik: R. Mah (Vancouver)
IV. podpredsednik: I. Boyko (Toronto)
Tajnik: V. Mauko (Toronto), (zastopnik S.D.)
Blagajnik: H. Roeder (Winnipeg)

Ravnatelji: V Torontu: ga. M. Brodzki in Ken Mori; v Winnipegu: N. Witman, č. g. S. Izyk in H. Pearson; v Montrealu: H. Bello; v Vancouveru: Dr. B. Hoeter, in Rev. M. Sapulak v Edmontonu. Pregledniki: S. Veidenbaum (Toronto) in H. Brodahl (Winnipeg). Imenovan je bil tudi prvi častni podpredsednik g B. Tenhunen (Sudbury).

Omenimo naj na tem mestu, da je pokrovitelj „C.E.P.F." guverner Kanade Right. Hon. Roland Michener, C.C., častna predsednika sta ministra Hon. J. Marchand Minister of Manpower and Immigration in Hon. Judy Lamarsh (Secretary of State), ustanovitelj je sodnik W. J. Lindal (Winnipeg), prejšnji predsednik pa je bil g. C. E. Dojack (Winnipeg). Vsem odbornikom naše čestitke k izvolitvi in obilo uspeha v naslednjih dveh letih.

Z desne na levo: novoizvoljena predsednik g. dr. J. Kirschbaum in tajnik g. V. Mauko Kanadske etnične tiskovne federacije, po volitvah v winnipegu 25. nov. 1967.

PRELAT VILKO FAJDIGA NOVI POMOŽNI ŠKOF V LJUBLJANI

Za novega pomožnega škofa nadškofu dr. Jožefu Pogačniku v Ljubljani je bil imenovan prelat dr. Vilko Fajdiga.

Novi škof je bil rojen 22. junija 1903 v Radovljici na Gorenjskem, v mašnika posvečen 26. junija 1926, dobil doktorat bogoslovja v letu 1929, postal profesor ljubljanske teološke fakultete, najprej docent, leta 1943, potem izredni profesor leta 1952, stolni kanonik leta 1964 in je sedaj tudi prodekan teološke fakultete v Ljubljani in izredni profesor za krščansko in primerjalno veroslovje. Sveti oče ga je imenoval leta 1960 za papeževega tajnega komornika, v letu 1964 pa za papeževega hišnega prelata.

Novi pomožni škof ljubljanski je bil tudi namestnik postulatorja za Baragovo zadevo, konzultor nadškofije in od leta 1966 konzultor vatikanskega tajništva za odnose z neverniki.

ZA OLIMPIADO V TORONTU

Posebni odbor, ki si je nadel nalogo dobiti olimpijske igre, ki bodo v letu 1976 (poletje), v Toronto, je imel sestanek pod vodstvom torontskega kontrolorja g. A. Lamporta. Sestanka se je udeležilo 42 predstavnikov občin, športnih organizacij in društev. Etnični tisk je tokrat zastopal predsednik ontarijske zveze g. dr. Joseph Kirschbaum.

SLOVENSKA DRŽAVA
For a free Slovenia
Published monthly by
Slovenian National Federation of Canada,
Edited by: Editorial Board
Address: 646 Euclid Ave., Toronto, Ont. Canada

Subscription rates:
$4 per year, 30¢ per copy
Advertising
1 column x 1" $2.80

1867 1967 CANADA

V vseh pravnih zadevah se lahko z zaupanjem obrnete na novega slovenskega odvetnika in notarja.

Naslov:
ANTONY AMBROŽIČ
Barrister, Notary Public
861 College St., Toronto, Ont.
Telefon: LE. 1-0715

POZOR ROJAKI! POTUJETE SKOZI RIM v DOMOVINO? Sprejem na letališču ali železnici, ogled Rima, prenočišče, domača hrana itd. vse te skrbi bodo odveč, če se boste obrnili na:
Vinko A. LEVSTIK
Director in lastnik
Hotel 'BLED' in Via S. Croce in Gesuralemme 40, Roma, Tel., 777—102
Hotel-Penzijon 'DANILA' Via L. Luzzatti 31 Roma, Tel., 750—587

OBRNITE SE Z ZAUPANJEM V VSEH NEPREMIČNINSKIH, DRUŽINSKIH IN PRAVNIH ZADEVAH NA:
CARL VIPAVEC
SLOVENSKI ODVETNIK IN NOTAR
278 Bathurst St., Room 4, Toronto, Ont. — EMpire 4-4004

Toronto

KONCERT SLOVENSKE PESMI V TORONTU

V dneh 11. in 12. novembra t.l. je naša mladina s svojim pevskim nastopom spet pomnožila slovensko kulturno bogastvo v Kanadi... Jesenski.. vokalni koncert, ki je obsegal petje štirih zborov, je potrdilo kulturne dejavnosti našega naroda. Pri tem niso udeleženi le pevci in učitelji, temveč vse široko zaledje, ki čuva živo ognjišče umetniškega ustvarjanja, da ga tuje sape ne uduše. Toronto je kanadska Ljubljana. V večji skupnosti so dane široke možnosti kulturnega udejstvovanja. Tako razcvita v tem okolju že nekej let izvrsten pevski zbor, ki po izjavah slovenskih glazbenikov spada med najboljše slovenske mladinske pevske zbore sedanjega časa.

Z vestnim in vztrajnim delom je zborovodja č. g. Tone Zrnec uglasil čez sto glasov v štiriglasno prepevanje v slovenskem, angleškem, francoskem in španskem jeziku. Organiziral je Oktet slovenskih fantov, da oživi slovenska romantična popevka in ga na tem koncertu prvikrat združil z dekliškim zborom Slovenske šole ter tako predstavil občinstvu nov mečan zbor, ki po harminiji in svežosti glasov mnogo obeta.

Prireditev je obsegala tri dele. Prve pesmi so bile posvečene kanadskemu in slovenskemu jubileju. V slavo 100-letnice Kanade je zbor zapel himno „O Canada" in domoljubno pesem „This Land is Your Land" v angleškem jeziku in ob klavirski spremljavi ge. Božene Noughton, ki je zvesta spremljevalka naše mladine na vseh koncertih. Naslednjih pet pesmi so posvetili 1200-letnemu jubileju krščanstva med Slovenci. „Hvalimo mi danas Buga" in „Eno je Dete rojeno" sta najstarejši zapisani božični oziroma verski pesmi iz 15. odnosno 16. stoletja. „En angel me je klical" [illegible] Med volom ino oslom eno D[illegible]ži" pa sta izraz preprostega dolenjskega ljudstva ob dogodkih Svete noči. Te štiri pesmi je za naš zbor v štiriglasnem petju priredil Matija Tomc. Č. g. Tone Zrnec pa je dal triglasno melodijo stari pastirski pesmi „V štalici pri Betlehemu". V umirjenem piano izvajanju je bila pesem kot molitev.

V drugem delu nastopijo štirje zbori. Zbor najmlajših, 36 pevcev in pevk, ki obiskujejo najnižje razrede osnovnih šol, nas razveseljujejo z otroškimi popevkami poznanih slovenskih skladateljev Kuharja in Mava. „Prvošolko" o deklici, ki bi šla rada kostanj brat, pojejo enoglasno ob klavirju; „Dedek Samonog" in „Na planincah" pa dvoglasno zabrne kar sami. Dekliški zbor si je izbral pesmi hrepenenja in mlade ljubezni. Staro narodno „Hribčki, ponižajte se" je posebno za to zbor priredil ljubljanski skladatelj Tomaž Faganel. V pesmi „Pojdam u Rute" in „Lepo moje ravno polje" se v tri- odnosno štiriglasno petje zbora vpleta solo gdč. Silvije Ovčjak, ki s svojim čistim in gotovim glasom ustvarja z zborom pravo glasbeno umetnino. Potem se oglase fantje. V Venturinijevi skladbi „Nocoj pa, oh nocoj" nas presenetijo s krasnim šolanim glasom solist g. Štefan Stojko. V poznani narodni „Rožmarin", ki jo je za naš oktet priredil Anton Jobst pa slišimo celoten obseg teh novih glasov, ki se še enkrat pojavijo v stari narodni „Al' me boš kaj rada 'mela", povzeta iz Foersterjeve opere „Gorenjski slavček". Tu se menjavajo fantovski in dekliški glasovi s solistoma gdč. Silvijo Ovčjak in g. Danilom Vovkom. V zadnjih skupnih akordih se ubrano sprosti v prešerno umetniško doživetje, ki je močno odmevalo v ploskanju občinstva.

Po odmoru in prijetnem okrepčilu nam 45-članski mladinski zbor interpretira spet dve štiriglasni Tomčevi skladbi „Skrjančki" in „Vuštnejša ja ni" (koroška narodna o pomladi). Opažamo glasovni napredek zbora in razgibano dinamiko. V Adamičevi priredbi pesmi „Zabučale gore" pritajeno jokajo glasovi za izgubljeno mladostjo. Kot tožni pogrebni zvonček se v kratkem solu oglasi Franci Bajt, ki obeta biti še izreden pevec. Naslednje tri pesmi „Ponelelo pole", „Lepa Jana" in „Pesem od kneza Marka" so že dragocena zborova lastnina. Ob klavirski spremljavi se posebno močno razgiblje štiriglasna prekmurska narodna pesem o junakinji Jani, ki se je borila s Turki. Tomčeva skladba o knezu Marku pa spet zahteva precej poslušnosti in spretnosti pevcev, kar je našemu mladinskemu zboru že prirojeno in po zaslugi č. g. Zrneca privzgojeno.

V nekoliko spremenjenem programu s sodelovanjem Lebarjevega harmonikarskega orkestra in Soršakove folklorne skupine „Nagelj" je naša mladina nastopila v nedeljo 19. novembra v Hamiltonu v slovenski dvorani Sv. Gregorija, da razvedri slovenske rojake z lepoto domače pesmi in glasbe in jih obenem spominja, da smo sinovi malega, a vernega in visoko kulturnega naroda. Hamiltonska udeležba 300 ljudi je priča, da še živi v narodu želja po kulturnih dobrinah, ki dvigajo duha iz materialistične praznine v prostost nebeških višin, v lepoto umetniškega doživetja in zavest vrednotenja osebnega ali narodovega življenja.

Anica Resnik

Ottawa

● **Dr. Anton Štukelj**, ki dela že mnogo let v Ottawi na Central Mortage and Housing Corporation je dobil „Centenial Medal" za svoj doprinos kanadskemu življenju. K temu odlikovanju mu tudi mi čestitamo. Pri Central Mortage and Housing Corporation je pomočnik ravnatelja pri raziskovalnem statističnem oddelku.

Prav tako pa tudi njemu in ženki čestitke k prirastku v družini. 24 okt. so pri Štukljevih v Ottawi dobili sina, ki ga kličejo Johny Andrew, da bodo tri sestrice in bratec imeli novega člana za družbo. Še enkrat, vsem veselja in zabave z Janezkom!

Chicago

● **Jože Ocepek je umrl.** Nepričakovano. Vse je pretresla ta novica. Bil je v najlepših moških letih. Pokopan je bil iz cerkve Sv. Štefana na Resurection pokopališču. Zapušča ženo Gizelo in v domovini svojce. Pokojnik je bil zelo blage narave. Rad se je odzval vabilom na prireditve SNZ, rad prispeval za voščila v SD. Bil je tudi ravnatelj odbora Slov. Amerikanskega radijskega kluba. Ženi naše sožalje. Naj v miru božjem počiva.

● **V nedeljo 5. novembra** je bil občni zbor SNZ. Potrjen je bil znova ves dosedanji odbor. G. Mirko Geratič, ki bo šel s 1. januarjem 1968 zaradi slabega zdravja v pokoj, je bil izvoljen za častnega predsednika.

● **Lojze Arko** — novi doktor Ph. D. Dosegel je višek svojih študij. Kako je le zmogel, ko se je vedno povsod aktivno udejstvoval. Doktorat je napravil na Northwestern University iz tehnološke znanosti. Njegovo raziskovanje je vključevalo merjenje električnega odpora kristalov kroma v magnetskem polju pri temperaturah tekočega helija. Večji del teh raziskovanj je opravil na Northwestern University, del raziskovanj pa je vršil tudi na velikih magnetih v National Magnet Laboratory v Chicagu, ki je del Massachusset Institute of Technology. Novi doktor je predsednik SNZ v Chicagu. Je tudi že drugi doktor v spoštovani Arkovi družini. Mati Pavla je gotovo nadvse ponosna na svoje sinove Toneta in Lojzeta. Kdo bo tretji? Morda „naš najmlajši", ki je tudi odbornik SNZ — Janko? Bog daj!

● **Slovenci** na narodni razstavi v Navy Pier v drugi polovici oktobra. Bil je lep uspeh in priznanje Slovencem. Na razstavi je bil zastopan tudi slovenski umetnik, kipar France Gorše. Bile so narodne noše, slovenska kuhinja, ročna dela, knjige, sliki škofa Barage in Slomška. V slovenski kuhinji je vsega zmanjkalo. Celo kruha. Dokaz, da so Slovenci cilj dosegli. Vedno bolj nas spoznavajo kot visoko kulturen in delaven narod. K temu uspehu na razstavi sta veliko pripomogla p. Vendelin Špendov in pa gospa Metoda Fišinger.

● **Fantka** so dobili v družini slovenskega zdravnika dr. Franceta Puca. Stari starši Pucovi in Stanovnikovi so ponosni na ta veseli dogodek. Vsem skupaj čestitke!

● **Prošnja** zastopnika Slovenske države: Leto gre h koncu. Iti v novo leto z dolgovi, ni kaj častno. Zato poravnajte naročnino še pred Novim letom. Le tako bo prišlo do izraza božično voščilo našega zastopnika in dopisnika: Vesel božič in srečno novo leto 1968!

Cleveland

● **Koncert Glasbene Matice.** V nedeljo popoldan 4. novembra je bil v dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clairju jesenski koncert „Glasbene Matice', ki jo je ustanovil pokojni pevec in dirigent Anton Šubel. Po njegovi smrti vodi zbor in pevce ter jih pripravlja za koncertne nastope ga. Valentina Fillinger. Spored letošnjega jesenskega koncerta je obsegal odlomke znanih oper za zbor in soliste. Kot solisti so nastopili: Dolores Michelin, June Price, Carolyn Budan, Eileen Ivančič, Jo Mary Hochdorfer, Frank Bradach in Edvard Kenik. Koncert je lepo uspel.

● **Martinovanje.** Tudi letos so Belokranjci in Štajerci veselo martinovali. Prvi v soboto zvečer 4. novembra v spodnji dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clairju, drugi pa prav na praznik sv. Martina v soboto zvečer 11. novembra v šentviški dvorani.

● **Koncert „Jadrana".** V nedeljo 19. novembra je priredil svoj letni koncert pevski zbor „Jadran" v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.

● **Predavanje.** V soboto zvečer 25. novembra je v okviru Slovenske narodne čitalnice v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju predaval profesor državne univerze v Kent, Ohio, dr. Edi Gobec o „Uspehih Slovencev v tujini".

● **Igra.** V nedeljo popoldan 26. novembra so igralci dramatskega društva „Lilija" v Slovenskem domu na Holmes Ave., zaigrali burko „Vaška Venera" v režiji g. Ivana Jakomina.

● **Desetletnica.** V novembru je praznoval svojo desetletnico Baragov dom na St. Clair Ave. z družabnimi prireditvami in prenavljanjem.

● **Pred nedavnim so umrli** nadškofijski kancler Večeslav Snoj v Ljubljani, župnik Alojz Žun v Brusnicah na Dolenjskem ter Stanko Horvat, kaplan na Gomilskem.

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu.

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 4.-$ za Argentino 50. pezov, za Brazilijo 60 kruzeirov, za Anglijo 20. šilingov za Avstrijo 35. šilingov za Avstralijo 2.50 avstr L. za Italijo in Trst 800.- lir za Francijo 600.- frankov. Naročniki v Argentini morejo poravnati naročnino tudi v upravi Slovenske poti.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno. da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja

Nova plošča božičnih pesmi v Sloveniji

Založba MLADINSKA KNJIGA v Ljubljani je za letošnji božič izdala glasbeno ploščo STARE CERKVENE PESMI. Poje zbor Slovenskih madrigalistov. Dirigent je Janez Bole, pri orglah pa Uroš Lajovic.

Po izboru pesmi in po izvedbi moremo to ploščo uvrstiti med najboljše slovenske plošče. Tudi tehnično je plošča brezhibna. Lično izdelan ovitek prinaša najvažnejše podatke skladateljev božičnih pesmi, na naslovni strani pa tudi podobo Marijinega kipa.

To je plošča, kakršne doslej še nismo imeli. Želimo le, da bi v taki umetniški izvedbi in tehnični izdelavi dobili celotni Tomčev Slovenski božič, ter da bi sledile še plošče velikonočnih in drugih pesmi iz bogate zakladnice slovenske cerkvene glasbe.

* Celovški škof je imenoval g. Metoda Turnška za profesorja slovenščine vcelovškem Bogoslovju. To mesto je imel nekoč Slomšek. V bogoslovju imamo sedaj prvi "lemenatarje" iz slovenske gimnazije v Celovcu.

Paarl
Vam hoče ugajati

(Tudi vi bi,
če bi morali čakati osem
let v majhni hrastovi skrinji.)

Imported
Paarl Wines
from South Africa
DW1-67N

Prijateljem in znancem sporočamo, da je Bog poklical v večnost 18. 10. 1967 v starosti 74 let

MARIJO KOZINA, roj. LESAR
iz Brega pri Ribnici na Dol.
Pokopana je bila 20. oktobra 1967 v Hrvači pri Ribnici. Njeno dušo priporočamo v molitev in blag spomin.
Žalujoči:
Jože, mož
Marija, por. Klun, Francka, hčeri
Karel, duhovnik, Janez, Matija, sinovi
Anica, por. Babnik in Metka, sestri
Matija, brat
Pavla in Renata, snahi
Alojzij Klun, zet in ostalo sorodstvo.

Bodi mojster v pošiljanju prekomorskih daril

odpošlji tvoja prekomorska darila kmalu

EVROPSKI KONTINENT
ZADNJI DAN ZA LETALSKO BOŽIČNO POŠTO
Paketi: 8. december
Pisma: 11. december

POSTES CANADA POST
in vaši dragi jih bodo dobili pravočasno

Za poštne informacije poglej na rumene strani vaše telefonske knjige

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

Government Information

IZJAVA OB TISKU POROČILA "ONTARIJSKEGA ODBORA ZA PROUČEVANJE OBDAVČEVANJA."

Po prejemu poročila Ontarijskega odbora za proučevanje obdavčevanja je Ontarijska vlada odločila vpostaviti dve izmed važnih nasvetov, vsebovanih v poročilu in sicer:

Ustanovitev temeljnega varovalnega izvzetka ("Basic shelter exemption grant"), ki bo veljal za vso provinco. Namen istega je nuditi zgodnjo davčno pomoč lastnikom domov in stanovalcev (tenant), še posebno to za družine z nizkimi dohodki. Po tem izvzetku (grant) bo Provinca plačala občinske in šolske davščine za prvih $2000.— obdavčitve (taxable assessment) vseh stanovalskih posestev, neglede če so posedovana ali samo najeta. Omejitev vsakega posamičnega izvzetka je v višini 50% vseh občinskih in šolskih davkov, ki jih morate plačati.

Drugič, prevzem vseh stroškov za upravljanje justice v Provinci. To bo povzročilo takojšnjo znižanje v lokalnem obdavčevanju ter tako razbremenilo lokalne davkoplačevalce.

Gornja dva koraka bosta stopila v veljavo v davčnem letu 1968, brez zvišanja v osebnem davku ali prodajni obdavačitvi (personal income or sales tax); občinam bo tako dana možnost, da naravnost znižajo obdavčitve na lokalni ravni.

the Hon. John Robarts
Prime Minister of Ontario

21 LET STARI?

Ko postanete 21. niste več zavarovani preko strašev. Sami se morate zavarovati v teku 30 dni. Tiskovine za prijavo dobite v banki v bolnici ali pa od "Commission".

NOVO DELO?

Da ostanete zavarovani, se držiti navodil ki so na vašem bolniškem "Cerficate of Payment — Form 104", ki vam ga mora dati vaš sedanji delodajalec, ko ga zapustite.

NOVOPOROČENCI?

Družinska ("Family") bolniška premija mora biti sedaj plačana, da krije moža in ženo. Obvestite vašo skupino ("Group") takaj, ALI, če oba plačujeta direktno, obvestita "Commission".

Your
ONTARIO HOSPITAL INSURANCE *Plan*

Ontario Hospital Services Commission, Toronto 7, Ontario.

SLOVENIJA VČERAJ, DANES in JUTRI

To je sedemnajsto nadaljevanje nove "3 strani" SLOVENSKE DRŽAVE, namenjeno sistematični analizi tekočega razvoja razmer v Sloveniji in Jugoslaviji pod rahljajočo se komunistično oblastjo. Nova stran se bo razvila v vrsto stalnih rubnik o pomembnih razvojnih silnicah slovenske stvarnosti. Posamezne rubrike bodo pisali strokovnjaki na dotičnih področjih z lastno avtorsko odgovornostjo. Ker je tisk v Sloveniji še vedno zaprt v tesne okvire, svetovni tisk pa omejen na bolj slučajnostno in površinsko poročanje o tamkašnjen razvoju, upamo da bo globlja analiza na tej strani dopolnila važno vrzel v dosedanjem prikazovanju sprememb, katerih pomembnost presega politične meje Slovenije in Jugoslavije.

Uredništvo "Slovenske države"

PRODOR AKTIVNE RAZVOJNOSTI

CIRIL A. ŽEBOT

GLAS VLADAJOČEGA BEOGRADA

„Priče smo, da se preko knjig, časopisov in zborovanj vsiljujejo v deželi in tujini „objektivne ideološke analize" našega sedanjega trenutka. Tako je na letošnjem zborovanju slavistov v Ljubljani nekaj udeležencev vsililo ralpravljanje o „kršenju demokracije" s prepovedjo razširjanja knjige emigranta dr. Cirila Žebota SLOVENIJA VČERAJ, DANES IN JUTRI, ki — sestavljena iz odlomkov kritičnih zapisov iz našega in tujega tiska ter pisem bralcev — slika deželo, ki je tik pred razpadom. Poleg tega pa je knjiga posvečena petindvajsetletnici smrti Lamberta Ericha (sic!), ki so ga slovenski ilegalci, ne brez razloga, leta 1942 ubili v Ljubljani.

Take reakcije niso razlog, da se izognemo javnemu in neizbežnemu razčiščevanju, temveč je potrebno, da se nanje odgovori dokumentirano in jasno, *da se z analizo pokažejo prave tendence take kritike in razodenejo njene prave koordinate in to prav* z namenom zavarovanja konstruktivnega nezadovoljstva in nasprotovanja ravnodušnosti in mirovanju....

Še en primer zahteva našo pažnjo. Sredi leta je na občnem zboru Slovenske prosvetne zveze v Kulturnem domu v Trstu predsednik Zveze kulturno-prosvetnih skupnosti Slovenije, Doro Hvalica, govoril (kot objavlja časopis MLADIKA) zbranim delegatom, „da je slovenski narod danes ogrožen v svoji sami matični domovini, ne le v tujini".

To so.... primeri *obstoja nacionalističnih pojmovanj, ki jih z enotnostnim in v glavnem čustvenim zoperstavljanjem ni moč popolnoma izločiti....* navedli smo jih, da bi pokazali potrebo po dialogu, *prek katerega bomo razmejevali spekulacijo z naprednimi idejami od resnično naprednih, znanosti od politikantstva pod videzom znanosti.... Obstoječe ustanove in instituti, ki imajo za namen, da spremljajo in se udejstvujejo v kulturnem in znanstvenem življenju, so se v letih izolirali z mejanti, s katerimi so se sami obdali. Dogodki vsiljujejo potrebo, da se te meje podrejo in* da se tokovi življenja podvržejo resnim znanstvenim analizam, ki bodo avtotaritativno merilo danega trenutka in podlaga za razvoj splošnih in programatskih stališč.

(EKONOMSKA POLITIKA, 14. oktobra 1967)

Obenem z božičnimi in novoletnimi voščili slovenskim prijateljem in znancem, starim in novim, v Sloveniji, zamejstvu in po svetu bi se jim rad zahvalil za sprejem, ki so ga izkazali moji knjigi SLOVENIJA — VČERAJ, DANES IN JUTRI.

Predvsem sem hvaležen tolikim pogumnim ljudem v Sloveniji, ki so kljub beograjski prepovedi in grožnjam knjigo poiskali, kupili in prinesli domov v Slovenijo, kjer se je, kot zanje prva sproščena razprava o razvojnih problemih slovenstva po drugi svetovni vojni, naglo razširila. To je poglavitno dejstvo v zvezi s knjigo, dejstvo, ki govori močneje kot vsi pohvalni ali sovražni komentarji.

* * *

Ne bi bil odkrit, če ne bi priznal, da je uradna prepoved knjige od strani notranjega ministra beograjske vlade in grozilna objava te prepovedi v ljubljanskem in drugem slovenskem časopisju o knjigi v hipu seznanila vso Slovenijo in za knjigo vzbudila široko zanimanje, posebno med mlajšimi rodovi, ki pisca niso niti poznali. Zanimanje za knjigo se je stopnjevalo tja v jesen, ko so o knjigi pisali v TEORIJI IN PRAKSI (Mitja Ribičič v septembru, Lojze Skok v oktobru), v NAŠIH RAZGLEDIH (urednik D. Druškovič, 21. oktobra) in v beograjski EKONOMSKI POLITIKI (14. oktobra). Za stvarno kritiko in resen dialog sem vsakomur hvaležen. Ker pa je dosedanja uradna in poluradna publiciteta o moji knjigi bila reportažno spačena, nekritično napadalna in celo ustrahovalna, njeni avtorji zahvale ne zaslužijo, čeprav so kljub nasprotnim namenom knjigi bolj koristili kot škodovali.

* * *

V zamejstvu in svetu dolgujem zahvalo številnim osebam, revijam in listom za raznovrstno pomoč v zvezi s knjigo, posebno za vse iskrene misli, informativne in kritične, ki so jih o knjigi napisali. Žal mi je, da ne morem v svojo zahvalo za to bistveno slovensko soglasje vključiti tudi GLAS Slovenske kulturne akcije, ki je po osebni odločitvi njegovega urednika bil do knjige podobno krivičen in sovražen skoraj, čeprav drugače, kot režimski tisk v Jugoslaviji. Toda tak je tok zgodovine, da se racionalnim dognanjem poleg konstruktivnih dialogov, ki le-ta prekaljajo, dopolnjujejo in primensko usposabljajo, upirajo iracionalne skrajnosti in celo nasilje tako z leve kot z desne. V zrelih družbah to ni tragično, ker v njih take skrajnosti ne prevladujejo, temveč le prihajajo in odhajajo kot nenehni opomin, da razumnost in kulturni zakon ljubezni nista avtomatična atributa človeške narave. Znaki so, da se Slovenija približuje tej stopnji svoje zgodovinske zrelosti. Vedno več je tam pogumnih ljudi (glej vložke na tej strani), ki se vidno in slišno zoperstavljajo intelektualnemu preganjanju, najsi to udari po Pahorjevih glosah, Rožančevih esejih, Brvarjevih pesmih ali Žebotovi knjigi.

* * *

Knjiga SLOVENIJA VČERAJ, DANES IN JUTRI je dokumentarično in logično nakazala — in s tem dala okvir za nadaljnje in izčrpnejše prikazovanje — razvojnih stopenj in silnic v Sloveniji po letu 1941: neizpolnjeno potrebo v začetku trojne okupacije po podtalni slovenski narodni vladi za medvojno obrambo in povojno državno zedinjenje Slovenije; stalinistično vodstvo in teroristični značaj poznejše OF; zaigrano zedinjenje in izgubljeno državno neodvisnost povojne Slovenije; začetke nove, počasne in težke evolucije, ki se po proglasu „reforme" leta 1965 in po padcu Rankoviča leta 1966 razvija k stopnjevanemu rahljanju partijske totalitarnosti in beograjskega centralizma; pregled možnosti za uspeh te aktivne razvojnosti kot edine razpoložljive poti k uresničenju slovenskih ciljev v sedanjem času in prostoru.

Naj to zahvalo in novoletne želje zaključim s prepričanjem, ki ga v svojih spontanih sporočilih potrjujejo toliki čitatelji knjige v Sloveniji, da bo knjiga doprinesla trajen delež k razvojnemu osvobajanju Slovencev in k utrjevanju njihove od vsega zunanjega in notranjega pritiska proste države Slovenije.

* * *

Če pisci v NAŠIH RAZGLEDIH in EKONOMSKI POLITIKI (glej levi in desni vložek na tej strani) res mislijo, kar — toliko mesecev po uradni prepovedi in preganjanju knjige — v svojih sicer še vedno ustrahovalnih člankih sedaj ovinkarsko začenjajo nakazovati, bi jim ponovil, kar sem izrazil v uvodni besedi k svoji knjigi: odprt dialog v smislu enakopravnega razpravljanja o slovenskem razvoju bo dobrodošel, kadarkoli ga bodo tam zmogli. Ne smejo pa si domišljati, da bi „dialog" bil zaključen z nekim arogiranim privilegijem njihove „zadnje besede", s katero bi „postavili njegovo ravnanje v pravo luč". S spontanim razširjenjem uradno prepovedane in preganjane knjige širom Slovenije so to udobno zavetje izgubili. Kot se je resnični razvoj povojnega sistema šele zares začel in je še daleč od zaželenih dosežkov, tako se bo tudi nadaljevalo kritično razpravljanje o tem razvoju. To je ena izmed bistvenih sestavin aktivne razvojnosti, ki je na pohodu.

GLAS NOVE SLOVENIJE

Pravkar sem kupil Vašo knjigo in upam, da jo bom srečno prinesel domov. Ne poznam Vas osebno, vendar Vam izražam svoje spoštovanje, ker ste izdali to knjigo. Prepričan sem, da bo opravila svojo nalogo. Tudi sam se že dolgo ukvarjam z našim problemom. Preteklo leto sem tudi nekaj pisal o tem, vendar ni bilo mogoče ničesar objaviti.... Pišem v nekoliko nerodnih okoliščinah, zato ne morem povedati vsega tako kot bi rad.
(Iz pisma gospodarstvenika iz Ljubljane)

Vašo Slovenijo, ki sem jo še komaj osebno dobil.... sem z največjim zanimanjem prečital ter Vam moram k temu Vašemu izvrstnemu in temeljitemu delu prav iskreno čestitati. Morda bom imel še katerikrat priliko kaj več omeniti o tem.
(Iz pisma diplomiranega inženirja iz Ljubljane)

Prebral sem Vašo knjigo SLOVENIJA — VČERAJ, DANES IN JUTRI.... že v gimnazijskih časih sem posvetil mnogo pozornosti proučevanju razvoja in posebnosti slovenskega naroda. Tudi moja diplomska naloga je obsegala to področje.... Veliko bolj me zanima doba med obema vojnama in povojni čas. Za to razdobje sem dobil zelo malo podatkov.... Tako sem za prof. Ehrlicha prvič slišal šele iz Vaše knjige. Ali mi lahko svetujete, kam naj se obrnem za tovrstnimi viri? V vaši knjigi sem dobil osnovne oznake medvojnega in povojnega razdobja, vendar me zanimajo podrobnosti, na katerih ste Vi gradili svoje oznake.
Zanimanje za razvoj in probleme našega naroda ni nekakšen konjiček, temveč je to iskanje najboljše rešitve za jutrišnjo Slovenijo. Vsak narod ima svoje posebnosti in svojo pot do svojega življenjskega prostora in čas bi že bil, da tudi Slovenci pridemo do njega in to brez vmešavanja in pritiska raznih tujih prestolnic.
Vsaka mlada generacija želi nekaj novega, nekaj boljšega. To je hotela Vaša in to si želi tudi naša. Mnogo mojih sošolcev deli moje misli in prepričanje, da bo mlada slovenska generacija pripravljena storiti marsikaj za boljše življenjske pogoje svojega naroda in da ne bo ostalo le pri govoričenju....
Veliko želja in načrtov imam.... Spoštujem Vaše znanje in Vaše zanimanje za naš narod in zato si želim Vaših nasvetov.
(Iz pisma študenta ekonomije na ljubljanski univerzi)

GLAS ZASKRBLJENE PARTIJE

„Ni še dolgo tega, ko smo se pogovarjali, da je potrebno zagotoviti ugodnejše ozračje, kar najbolj odprt prostor za nastopanje stvaritev — pa naj že ta čas zbujajo v nas prijeten ali nevšečen odmev. Pravzaprav si nismo povedali nič novega, saj smo svobodo umetnikovega ustvarjanja že zdavnaj razglasili kot aksiom v naši družbi....

Če vse.... seštejemo in.... razporedimo, se nam izkaže kaj nebogljena podoba naših ravnanj: najprej je pristno čustvovanje pripeljalo mladega poeta, da je v časovnem slogu „beat-protestne" poezije napisal dvoje protestnih podomačenih pesmi.... Zatem sta pesmi zbudili hud odmev. Na to opozarja Ekonomska politika.... Hkrati smo lahko prebrali v domačem časniku nekaj grozenj in nasvet, naj se pesnik umakne. Kam? V tujino?....

Medtem pa berem v Tribuni (št. 1, 1967), da je javni tožilec sprožil proces proti pesniku....

Pri nas pa nastaja že vsa leta še nekaj izjemnega — oglašajo se varuhi zunaj nas *(celo zunaj države, celo ameriški striči)*, ki so nas vedno pripravljeni podučevati, kako naj ravnamo....

....to zunanje zvonenje pa izzveni v dveh molovih tonih:

— „pomagati" nam hočejo, kar zadeva organizacijo našega družbenega življenja, demokracijo, kulturo;

— „pomagati" nam hočejo, kar zadeva naše narodno življenje, naše pravice in podobno. Mislimo *npr.* na poskus, kot je knjiga „Slovenija včeraj, danes in jutri" dr. Žebota....

....Vse to pa terja javno, enakopravno obravnavanje še tako perečih vprašanj....

....Očitno pa bo lahko kdo.... vprašal, zakaj smo to zadevo, na primer Žebotovo brošuro, potem prepovedali?.... vsakokratna struktura po svojem ustroju deluje tudi še vztrajnostno ali ad hoc in zavrača z raznimi stredstvi, kar ji je tuje. Osebno mislim, da Žebotova brošura s citati vred ali z domišljavim prikazovanjem „lastnih" zaslug pri posojilih Američanov ali njegovo „domišljijsko bogato" pripovedovanje, kaj naj bi Slovenci storili 1945. leta ali danes — ne zasluži niti prepovedi; z njo je samo pridobila prav to kot film, ki ga prepovedo za mladino spod 16. let....

Tretji dogodek, ki si ga želimo pojasniti — je nedavna obsodba pisatelja M. Rožanca zaradi dveh člankov v tržaški reviji „Most"

Ne bo odveč, da povemo tudi ob teh dogodkih, *kako bi* bilo koristneje *glede na razumevanje stvari vendarle* sproti zagotoviti dialog. *Le-ta bo zavrnil politične „senzacije", ali pač kakršnokoli iz naših vidikov nepristno nastopanje posameznika — postavil njegovo ravnanje v pravo luč.* S tem se bo v prihodnje za „angelje varuhe" zunaj nas odprlo vprašanje, kako streči zadevam, če so resnično v skrbeh za nas, *če pa so le na videz — bodo morali poiskati bolj rafinirane poti svojega udejstvovanja....*

(D. Druškovič, NAŠI RAZGLEDI, 21. oktobra 1967)

SLOVENIJA - VČERAJ, DANES in JUTRI:

13. POGLAVJE:

KONFEDERACIJA — ALI ODCEP . . .

Pod naslovom SLOVENIJA VODI V DOSEŽKIH V JUGOSLAVIJI je THE NEW YORK TIMES z dne 22. novembra objavil dopis iz Ljubljane od svojega beograjskega dopisnika Richarda Ederja. Članek, ki se čita kot 13. poglavje knjige SLOVENIJA — VČERAJ, DANES IN JUTRI, zaradi njegove izredne pomembnosti objavljamo v prevodu.

Uredništvo

Ljubljana, 18. novembra. — Glavni dnevnik jugoslovanske republike Slovenije je DELO. Glavni dnevnik Srbije je POLITIKA. Vsak Slovenec vam bo povedal, da je prav to (kar imeni teh dveh dnevnikov simbolično označujeta), kar razločuje ta hriboviti, ljubki kot Jugoslavije od ostale dežele, predvsem od Beograda, ki je prestolnica Srbije in Jugoslavije.

Kdorkoli živi nekaj časa v Beogradu in — med političnimi govoricami, prahom, robato odkritostjo ter pogostimi polomijami — začenja delati zaključke o Jugoslaviji, mu vedno rečejo: „Pojdi v Ljubljano. Tam je drugačen svet."

In res je. Slovenija ima približno osem odstotkov prebivalstva Jugoslavije. Toda Slovenci, ki v povprečju prislužijo 55 odstotkov več kot ljudje v Jugoslaviji, pridelajo 15 odstotkov skupne proizvodnje in nalagajo 18 odstotkov vseh prihrankov v Jugoslaviji.

(V naslednjih dveh odstavkih dopisnik slika lepote in značilnosti Ljubljane v nasprotju z Beogradom. Te pesniške vtise je treba brati v izvirniku.)

Odnosi Slovenije do Beograda so vedno bili napeti, čeprav je danes v njih manj srda kot v polpreteklih dneh, ko je osrednja vlada izvajala ostro politično in policijsko nadzorstvo. Slovenci smatrajo sebe za razvito in napredno, prefinjeno ljudstvo, čigar gospodarska in družbena razvitost jih je v mnogih ozirih bolj približala njihovim avstrijskim in italijanskim sosedom, kot pa ostalim delom še vedno nizko razvite Jugoslavije.

(V naslednjem odstavku dopisnik slikovito opisuje, kako so Slovenci prepustili množično nakupovanje drugorazrednega potrošnjiškega blaga v Trstu Hrvatom, Srbom in Makedoncem, sami pa tam kupujejo boljše in dražje stvari.)

Slovenci se pogosto pritožujejo, da morajo podpirati manj razvite predele Jugoslavije. Bolj misleči med njimi pa priznavajo dolžnost pomagati. Njih napori so usmerjeni ne toliko k znižanju njihovih prispevkov v zvezni proračun kot k osvobojenju od zveznega nadzorstva.

Besedo konfederacija, ki je bila prej rabljena le v strogo zaupnih pogovorih, danes Slovenci izgovarjajo brez omahovanja, celo vladni in partijski funkcionarji. Vsi so prepričani, da je za Jugoslavijo — deželo več narodov, nekateri v ostrem zgodovinskem sovraštvu — edina pot k mirnemu razvoju v takih odnosih, da bodo vsaj nekatere republike imele skoraj popolno samostojnost v njihovem lastnem gospodarskem in družbenem razvoju in celo glede razlage, kaj komunizem pomeni.

Le zunanja politika in obramba ter le najširša gospodarska koordinacija naj bi bile v pristojnosti zvezne vlade. Poleg Slovenije in Srbije so druge sestavne republike Hrvatska, Bosna in Hercegovina, Črna gora in Makedonija.

Slovenci so že na lastno roko vodili trgovske razgovore z italijanskimi in avstrijskimi oblastmi in že izdelujejo načrte za skupen meddeželni razvoj na njihovih mejah. Govori se celo o pogodbeni gospodarski izmenjavi med Slovenijo in obmejnimi pokrajinami Italije in Avstrije s posebno nizkimi carinami.

Če bi kaka politična reakcija v Beogradu hotela ustaviti ta postopni razvoj k republiški samovladi, bi prišlo do močnega pritiska za popolen odcep od Jugoslavije. To priznavajo celo važne partijske osebnosti. Pristavljajo pa, da taka reakcija iz Beograda ni verjetna; dosedanji razvoj to potrjuje.

V resnici je slovensko zadržanje do manj razvitih republik bolj pokroviteljsko kot jedko. Tako gospodarsko reformo kot nekatere od političnih sprememb, ki jih drugi predeli Jugoslavije s težavo skušajo primenjati, so v veliki meri zasnovali Slovenci.

Občutki, ki jih ima Slovenec, ki odhaja na vladni položaj v Beograd, so podobni onim, ki jih je imel viktorijanski Anglež, ko je odhajal v upravno službo kolonij. Dočim je za Bošnjaka, Srba ali Črnogorca odhod v Beograd korak velikemu svetu naproti, je to za Slovenca neprijetno, čeprav patriotično breme.

V LASTNEM ZRCALU...

Jesen v Sloveniji 1967

„....Uvažali smo vino iz Španije, da ga gostilne v Slovenskih goricah še zdaj niso prodale, čeprav črički že naznanjajo novo trgatev. Kmet, ki letos proda krompir, bo imel zares krompir, kajti preveč ga je povsod. Res smo ga lani uvažali in še zdaj ne bi nihče prisegel, da ga tudi letos ne bomo. Jabolka gnijejo povsod, cene so nizke kot že dolgo ne, jabolka pa bomo verjetno spet pripeljali iz tujine. In tako se nadaljuje to v nedogled: iz tujine uvažamo les na Pohorje, kjer ga zaradi gozdov skorajda nimajo kam odložiti. Tuji proizvajalci prejemajo premije za izvoz, zato si lahko privoščijo, da prodajajo svinje v Vojvodino, kjer jih redijo skoraj za vso Jugoslavijo. Podobno je s čevlji, tekstilom in čebulo, pri čemer je domačih zalog preveč, a kljub temu vse to uvažamo. Celo lubenice, ki jih imamo preveč in zato vsako leto gnijejo na srbskih poljih, uvažamo iz daljnje Etiopije.

Čudne so te stvari za nas, navadne zemljane!"

(Tedenska tribuna, 11. okt.)

Grozljivo....

„....Po objavljenih podatkih živi v naši državi 77 odstotkov prebivalcev, ki v preteklem letu niso prebrali niti ene knjige.

V Sloveniji, ki je med republikami sicer na prvem mestu, bere knjige 54 odstotkov ljudi, medtem ko 46 odstotkov Slovencev v lanskem letu ni seglo po knjigi....

Ugotovitev, da danes, v atomski dobi, v obdobju, ko želimo gospodarski in družbeni razvoj skupnosti pospeševati predvsem na podlagi boljšega in temeljitejšega znanja delovnih ljudi, poglobljenega teoretičnega poznavanja procesov, sredi katerih živimo, višje splošne izobraženosti, večje kulture duha in srca, za kar je pogoj osebno izpopolnjevanje posameznika — in to brez knjige ni mogoče — ugotovitev torej, da domala polovica Slovencev ne bere knjig je grozljiva...."

(Janez Vipotnik, DELO, 11. novembra).

Pred javnost!

„....Drugo, važnejše vprašanje pa se tiče samega našega notranjega razvoja. Kljub nasprotjem, na katera zadevamo v našem vsakdanjem življenju, se partija kaže javnosti kot homogena (zdi se celo, da so odločitve partijske, ne pa osebne). Skratka, ne ve se, kdo za čem „stoji". Kljub temu, da obstajajo nesoglasja v partiji sami, se ta nesoglasja ne rešujejo v okviru nje same, „za zaprtimi vrati". Le od časa do časa lahko neposvečena javnost po nepričakovanih izbruhih vidi, da je ta enotnost zgolj fasada, za katero so pa tudi različni ljudje z različnimi koncepcijami. Tak način pa v bistvu onemogoča ugotavljanje odgovornosti, kot tudi sposobnosti. To je tudi primerno okolje za razvoj birokratov, ki so „lastniki skrivnosti". Ker širša javnost ne ve kdo je kaj, kdo kaj zastopa, ona sama ne more prispevati k razčiščevanju vprašanj, ki se razčiščujejo v okviru vrhov partije. Prav tako, če ni javne in demokratične razprave o vseh stvareh, o stališčih posameznikov, če se partija navzven kaže kot neka celota, kar pa je samo navidez, širša javnost težko sodi o odgovornosti. Pravzaprav ne vemo kdo je za kaj odgovoren.

Javnost je tudi zato presenečena ob raznih izbruhih in konfliktih. Zato je ena izmed naših zahtev, da se vse kar se dogaja in obravnava v vrhovih partije, stopi tudi pred javnost...."

Tone Pačnik, študentski list TRIBUNA, 13. oktobra 1967.

• **V začetku oktobra** je obiskal odposlanec Vatikana za Jugoslavijo, nadškof Mario Cagna razstavo „Mir, humanost in prijateljstvo" v Slovenj Gradcu ter razstavo baročnega kiparstva na Slovenskem Štajerskem v Mariboru.

OB ROBU

Proti koncu lanskega šolskega leta so začeli izvajati na gimnazijah v Sloveniji pritisk na dijake, da bi stopili v Zvezo komunistov. To se je dogajalo tudi na drugih višjih srednjih šolah. Pritisku so bili podvrženi predvsem boljši dijaki, a v taki obliki, da so morali razumeti, da jim bo škodovalo pri končni oceni, če bodo pristop v ZK odklonili. Kljub temu so jo mnogi odklonili. Pritisku so se vdali le slabiči. Na gimnaziji v Novi Gorici so sprejeli na ta način v ZK 22 dijakov. V višjih razredih novogoriške gimnazije hodi okrog 50 odstotkov dijakov v cerkev. Slovenska narodna zavednost je med dijaštvom na tej gimnaziji precej visoka.

* * *

V Sloveniji se zelo množe zločinska dejanja ljudi iz južnih republik. Skoro ne mine dan, da ne bi slovensko časopisje poročalo o kakih takih zločinih. V mnogih primerih gre za uboj ali poskus uboja v gostilni, kjer pride do spopadov. Južnjaki pri tem takoj potegnejo nož, ali pa počakajo nasprotnika v gruči, skriti blizu gostilne, in ga napadejo, ko se vrača domov. Veliko je primerov roparskega napada, posebno na samotnih cestah. V ljubljanskem Tivoliju je nekdo zadavil 18-letno Nado Abruč z Gorenjskega. Storilca niso dobili, a sumijo, da je bil kak delavec ali postopač z juga, ki je nato izginil iz Ljubljane. V Slovenijo prihajajo tudi krast, včasih v skupinah po dva ali trije. Skupina treh tatov je ukradla tako v Ljubljani večje število koles in jih prodajala v Zagrebu.

* * *

Položaj v zvezi z zbiranjem krvi je bil v sloveniji ob koncu julija še vedno slab. Pred kratkim so morali dati kri vsi košarkarji prvega moštva ljubljanske „Olimpije", čeprav so prav v tistem času morali odigrati nekaj zelo težkih prvenstvenih tekem. Kri so dali na posebno nujen poziv tudi delavci tovarne „Saturnus". Zagotovljeno je bilo, da je kri namenjena za transfuzije domačim hudim bolnikom v ljubljanskih bolnišnicah, ne pa za Egipčane.

Pač pa morajo Slovenci darovati po enodnevni zaslužek za Egipčane. Denar kar odtegnejo delovnim kolektivom pri izplačevanju plač. Tako so zbrali v Sloveniji že okrog 90 milijonov dinarjev. S tem denarjem pa bi lahko tudi rešili problem najnižjih pokojnin v Sloveniji, ki ne zadostujejo za življenje, ali zagotovili redno poslovanje strokovnih šol, ki so v obupni krizi. Toda za tako „prostovoljno" zbiranje, kot ga zdaj vršijo za Egipt, slovenska republika v ta namen nima pravice. To bi bil po mnenju Beograda „pritisk na gospodarstvo, v nasprotju z reformo".

* * *

Tito je naravnost demonstrativno uravnal kurz jugoslovanske zunanje in gospodarske politike v smer sovjetskega bloka. V majhnih presledkih je prišlo do serije pobud za tesnejše gospodarsko sodelovanje s skoro vsemi državami sovjetskega bloka: s Češkoslovaško, Madžarsko, Romunijo, Vzhodno Nemčijo in zlasti s Sovjetsko zvezo, kamor se je podal v ta namen celo sam predsednik jugoslovanskega izvršnega sveta Mika Špiljak, seveda na Titovo pobudo. Ta naglica in demonstrativnost sta naperjena proti Združenim državam. Tito se jim skuša maščevati zato, ker so mu odrekle nadaljnjo pomoč, in zaradi teega, ker so dopustile Nasserjev poraz. Tita vežejo na Nasserja ne le vezi osebnega „prijateljstva", ampak vidi najbrž v njem tudi nekako „pozavarovanje" zase, za primer, da bi se le zgodilo, da bi moral kdaj bežati.... V takem primeru bi si gotovo izbral zatočišče nekje pri Nilu, kjer so mile zime. Tako se vsaj muzajo v Jugoslaviji.

* * *

Edvard Kocbek je bil pred kratkim povabljen od ljubljanskih univerzitetnih študentov, da bi predaval o svoji novi knjigi „Listina". V dvorani v Zvezdi se je zbralo veliko študentov, Kocbekovih pristašev pa tudi nasprotnikov, zlasti partijcev. Diskusija je bila živahna. Nekdo je vprašal Kocbeka (to je bil prof. Povšič iz Idrije, urednik revije „Kaplje", ki ni na „liniji"), zakaj ga niso povabili na lanski simpozij o OF. Kocbek je odgovoril: „Odgovor na to je zelo preprost: Zato, ker me niso povabili." O povabljencih pa je odločal baje Josip Vidmar. Neki študent je vprašal Kocbeka, če je res, kar piše Tone Fajfar v svojih spominih, da Kocbek ni imel smisla za delavce in sindikate. Kocbek je odgovoril: „Jaz sem delal za delavce in za sindikat, ko je bil Tone Fajfar še samostanski frater." Dvorana je bruhnila v smeh. Znano je namreč, da je bil Fajfar svoj čas v nekem samostanu kot frater.

* * *

V Sloveniji je okrog 16.000 prijavljenih in po ocenah v časopisju toliko ali nekaj več neprijavljenih brezposelnih, med njimi tretina takih, ki si prvič iščejo zaposlitev. Skupno torej najmanj 32.000. Nekaj deset tisoč Slovencev pa dela v tujini, sezonsko ali za daljšo dobo. Baje se več kot polovica brezposelnih ne prijavi delovnemu uradu, ker so prepričani, da preko njega ne bodo dobili dela. To so ugotovili z anketo. Na trditve, da so brezposelni ljudje, ki nočejo sprejeti dela, kjer jim ga ponudijo, je zagotovil nekdo v pismu uredništvu „DELA", da bi rad sprejel delo na cesti, če bi mu ga le ponudili, in da ni res, da Slovenci nočejo delati na cesti.... Nekdo drugi je pobijal trditve, da Slovenci ne marajo službovati v carini. Sam je zaprosil za službo v carini, a ga niso sprejeli. Pravijo da je trenutno na področju ljubljanskega carinskega ravnateljstva že nad polovico Slovencev, toda v uradovanju in v občevanju s strankami ter na mejah se to ne pozna. Na mejah je, sodeč po jeziku carinikov, razmerje 2:1 v korist Srbov, na ravnateljstvu v Ljubljani pa je stanje tako, da je neka bralka „DELA" pred kratkim pisala, da je tam komaj našla človeka, ki ji je nekaj raztolmačil, ker ne razume srbohrvaščine. Baje so slovenski uslužbenci na mestih, kjer ne pridejo v stik s strankami, kot je odgovoril ravnatelj carinarnice. Stik mora biti torej srbohrvaški.

ČUDNE PERSPEKTIVE

Glas Slovenske kulturne akcije je objavil v 12. številki 14. letnika dopis iz New Yorka (nepodpisan!) pod naslovom **Newyorške spletke proti Maritainu.** Dopisnik skuša naprtiti odgovornost, da angleški prevod zadnje Maritainove knjige „Kmetič iz Garrone" še ni izšel katoliški levici. Da ne bi kdo mislil, da berem med vrsticami, navajam začetek sestavka:

„Jacquesa Maritaina filozofska in življenjska oporoka „Kmetič iz Garrone" je v Združenih državah vzbudila prav tako silovit splošen odmev kakor v Evropi, in sprožila nič manj žolčne napade katoliške levice, v kateri je najbolj glasna neznatna manjšina jezuitov in laikov okoli p. Johna Courtneya Murraya ter revije Commonweall (sic! — upam, da je napako v imenovanju revije zakrivil stavec in ne dopisnik). Zaradi maščevalnosti, spletk in pritiska tega kroga knjiga nazvlic presenetljivemu zanimanju ne bo mogla na ameriški trg v angleščini prej kakor 1968, ali kvečjemu konec 1967,...."

Vsakdo ima pravico zagovarjati Maritainove nazore, ki jih razpreda v tej knjigi, toda spoštovanje do Maritaina bi narekovalo, da se bo držal njegov branilec, ki ga Maritain sploh ne potrebuje, malo višjega nivoja, kot pa se ga je dopisnik Glasa. Za zgled samo nekaj primerov:

Med krivci omenja dopisnik pok. p. Johna Courtneya Murraya. Če se dopisnik ne zaveda vplivnosti tega jezuita v Ameriki (med drugim je bil profesor gost na Yale vseučilišču in je dobil častne doktorate od univerz kot so Harvard, Notre Dame, Georgetown in St. Louis, pa tudi nagrado kardinala Spellmana — njega dopisnik menda le ne bo mogel šteti med katoliško levico — za njegov doprinos teologiji, kot tudi nagrado „krščanske modrosti" Loyolske univerze v Chicagu), bi lahko vedel, da je bila v glavnem njegova zasluga, da je Vatikan II. izdal svojo deklaracijo o svobodi vere.

Dopisnik se tudi lahko tolaži s trditvijo, da predstavlja revija Commonweal neznatno manjšino. Po podatkih, ki so na razpolago v javnih knjižnicah, pa bi mogel ugotoviti, da je imel Commonweal l. 1967 plačano naklado 45.573 izvodov. Za revijo, ki stane letno $9.—, je to tudi za Severno Ameriko impozantna številka.

Napad na „theilardizem kot bogoslovno utvaro" je tudi nekoliko zapoznel. Če bi dopisnik poznal Theilardovo pisanje in vsebino dokumentov Vatikana II., bi bil morda razočaran, ker bi našel v obeh mnogo podobnosti.

Ni težko biti duhovit, če si dopisnik privošči luksus, da se ne ozira na perspektive in ne na stvarnost ter povrhu ostane še anonimen.

R. Čuješ

KOMISIJA ŠKOFOVSKE SINODE ZA KRIZO NAUKA

Sinoda škofov v Rimu je izvolila osem članov, ki bodo z nadaljnjimi štirimi, ki jih bo imenoval papež, izdelali poročilo o krizi nauka v katoliški Cerkvi. Pri volitvah je dobil največje število glasov hrvatski kardinal Franjo Seper (140). Ostali izvoljeni člani so škof Carlo Colombo (Milan — 128), škof John J. Wright (Pittsburgh, Pa. — 110), kardinal Julius Doepfner (Muenchen — 95), kardinal Pierre Veuillot (Paris — 78), škof Marco McGrath (Panama — 78), kardinal Leo Suenens (Belgija — 71) in nadškof Neophytos Edelby (Antiohija — 69).

SNOV ZA ADVENTNE MEDITACIJE

"Zelo razširjeno prikazovanje krščanstva kot antigonista komunistične družbe, ali katerekoli družbene organizacije, je zelo nevarno. Ustvarja vtis, da je krščanska vera prvenstveno negativna in konservativna sila v družbenih zadevah — najmočnejša opora kapitalistične zamisli družbe in razdeljevalka bogastva. S tem izgublja krščanstvo skoraj vso ustvarjalno vrednost družbene revolucije, ki je zakoreninjena v njenem lastnem nauku". str. 69.

".... marksistični ateizem predstavlja težko obsodbo kristjanov. Če preikujemo njegovo kritiko, moremo spoznati, da je njegov najbolj važen očitek dejstvo, da ni zmoglo krščanstvo v skoraj dveh tisočletjih svojega obstoja odpraviti bede, suženjstva, vojn in družbenega nereda. Kristjani so izdali svoje poslanstvo v svetu. Dovolili so, da se je njih vera zlorabila za podporo močnih proti slabim, da so sodelovali pri njih zasužnjenju. Teh dejstev ne morejo izbrisati iz zgodovine krščanstva. Morejo pa se česa naučiti in priznati v globoki ponižnosti pred Očetom in njegovim Sinom, Jezusom Kristusom, krivdo prejšnjih generacij". str. 74.

Prevedno iz komentarja pastoralne konstitucije Cerkev v sodobnem svetu, ki ga je napisal Peter J. Riga v knjigi THE CHURCH MADE RELEVANT (Fides, 1967).

● **BARAGA BULLETIN, ki ga izdaja štirikrat na leto The Bishop Baraga Association v Marquettu, namerava počastiti stoletnico Kanade s posebnim člankom, ki bo opisal Baragovo misijonsko delovanje in vpliv v Kanadi. Bulletin objavlja, da je na razpolago italijanski življenjepis Barage „Una sola cossa e necessaria" (napisal F. Bea — stane $ 5.25 in se more naročiti pri družbi — 521 Fisher St., Marquette, Mich. 49855) in da bo v kratkem izšel tudi poljudno pisani življenjepis v angleščini. „Shepherd of my Soul", ki ga je napisal Bernard Lambert. Prihodnje leto bomo praznovali 100-letnico Baragove smrti.**

ŽUPANČIČEVE PESMI V ANGLEŠČINI

Ljubljani je izšla letos zbirka Župančičevih pesmi, prevedenih v angleščino — Selection of Poems. Založila jih je Državna založba Slovenije in stane 28 Ndin.

KNJIGE in REVIJE

Slovenci in Nova katoliška enciklopedija

Knjižnice po Severni Ameriki so se pred kratkim obogatile z novo izdajo katoliške enciklopedije, ki je izšla pri založbi McGraw-Hill v New Yorku pod naslovom New Catholic Encyclopedia v 15 debelih zvezkih.

Bežen pregled velikega dela pokaže, da smo v tej enciklopediji Slovenci priznani pod svojim imenom in da je med številnimi sodelavci tudi deset Slovencev.

Slovenci smo imenovani in upoštevani tako v splošnem sestavku o Jugoslaviji kot tudi posebej s prikazom slovenskega slovstva in slovenske umetnosti ter nekaterih slovenskih krajev. Od Slovencev v Sloveniji imajo posebne sestavke Finžgar, Gregorčič, Meško in Slomšek. Nekaj Slovencev v ZDA je tudi deležnih posebnih sestavkov (Baraga, Gruden, Mrak, Vertin), enako kot Slovenci v ZDA. V zemljevidu cerkvene organizacije v Jugoslaviji so tudi sodobni podatki o cerkveni organizaciji v Sloveniji (Ljubljana in Maribor). Med slovenskim slovstvom so vpletene slike Prešerna, Cankarja, Župančiča ter Gradnika.

Slovenski sodelavci enciklopedije so:

Lojze Ambrožič (Providentissimus Deus in Spiritus Paraclitus), **Alfonz Čuk** (Dreams), **Joseph Gregorich** (Baraga), **Rajko Ložar,** (Bulgarian Art in Yugoslav Art), **J. Lavrin** (Slovene Literature in posebni sestavki o Finžgarju, Gregorčiču, Mešku in Slomšku), **J. A. Prah** (Attendance at non-Catholic Services in Slovenes in the U.S.), **Peter Remec** (Hugo Grotius), **Karel Truhlar** (Obedience in Heroic Virtus), **Ciril Žebot** (delni sestavki pod geslom Development of Economics: The Historical School; Critics of Classical Economics; Neoclassical Economics ter Departures from Neoclassical Theory) in **I. Žužek** (Russian Orthodox Moral Theology).

Gallus je uvrščen pod imenom Haendl Jacob in njegov rojstni kraj označen kot Reifniz, Carniola, Austria, dasi ima pri Pragi, kjer je umrl, v oklepaju dodatno oznako Češko-Slovaška, vendar omenja sestavek tudi njegov slovenski priimek Petelin..

Strokovnjaki poedinih področij bodo morali povedati svoje mnenje o kvaliteti prispevkov slovenskih sodelavcev. To kratko poročilo ima samo namen opozoriti javnost na slovensko udeležbo pri tej enciklopediji.

● **WGO,** dvomesečna revija v offset-tisku, ki jo izdaja oddelek za preučevanje vzhodnega prava univerze v Hamburgu, in ki jo urejata dr. Anton Lipovšek ter E. Skock, objavlja v 5. številki 8. letnika (oktober 1966) razpravo dr. Lipovška o problemih slovenske pravne zgodovine (ob izidu Vilfanove Pravne zgodovine Slovencev). V isti številki so objavljene tudi razprave sodelavcev. V WGO je objavil dr. Lipovšek razprave o jugoslovanski ustavi (1963, o pravnem položaju obrti v Jugoslaviji (1963), o jugoslovanskem pravu o morskem plenu (1964), o jugoslovanskem javnem tožilstvu (1965) ter o begu iz republike (ilegalnem — z dr. Geilkejem). Drugod objavljene razprave: o jugoslovanskem zakonskem pravu in pravu otrok (v Internationales Ehe- und Kindschaftsrecht, 1963), o finančni odgovornosti države in uradov v Jugoslaviji (v Fragen der Saatshaftung in Ost- und Suedostevropa, 1965). Dr. Lipovšek je priredil tuli 8. zvezek študij o južnovzhodni Evropi: Beitraege zum Bank- und Devisenrecht in Suedosteuropa (1965). Dr. Lipovšek je bil nastavljen pri zavodu pred štirim leti in v njegovo področje spada poleg urejevanja revije WGO pravno področje Češko-Slovaške in južnovzhodne Evrope.

● *Vasilij Melik se je v Naših* razgledih (št. 7) spomnil slovenskih volilnih uspehov januarja (1867) o katerih je zapisal v Novicah (6. februarja 1867) Valentin Zarnik: "Zdaj še le moremo prosto dihati, zdaj še le smemo reči, da jeslovenski narod v resnici na svetu da živi, da se zrelo politiško giblje in da nismo samo narodopisen pojem".

● *Nova priloga Naših razgledov* Po svetu (izbor iz tujih časnikov in revij) je objavila v 4. številko (22. aprila 1967) več komentarjev k okrožnici Pavla VI "Napredek narodov". Iz italijanske Rinascita so prevedli članek Liberta Pierantozzija 'Manifest' Pavla VI., ki označi kot glavno misel okrožnice pošast lakote, ki muči 60% človeštva. Članek zaključi: 'Namen marsikake ugotovitve, ki jo vsebuje Populorum progressio, predlogi za socialno doktrino, ki prihajajo na dan, zavzeto upoštevanje razmer, v katerih živi tolikšen del človeštva, pomenijo nedvomno pričevanje o našem času, ki se zavzema za to, da bi se z dialogom poživila akcija vseh "ljudi dobre volje". Pavel VI. je v encikliki želel, da bi jo sprejeli vsi, brez razlike." Iz Revolution Africaine, glasila F.L.N., ki izhaja v Alžiru, pa prinaša prevod članka Maleka Bennabija "Enciklika in tretji svet', ki izzveni: 'Naj bo že kakor koli, Populorum progressio bo ne glede na njen začasni namen ostala predvsem dokument našega časa, bistveni dokaz moralnega razvoja človeštva, ki je morda prišlo do 'vsega človeka', ki ga je že pred enim stoletjem napovedal Dostojevski." Po Espressu prinaša tudi kratko vsebino prejšnjih okrožnic (Rerum novarum, Quadragesimo anno, Mater et magistra ter Pacem in terris) ter obljublja za prihodnjo številko komentarje italijanskih levih radikalov.

● **Paul Yuzyk,** UKRANIAN CANADIANS: THEIR PLACE AND ROLE IN CANADIAN LIFE. Toronto: Ukranian Canadian Bussines and Professiona Flederation, 1967. 104 strani; cena: broš. $ 1.50, vez. $ 2.50.

V proslavo 75-letnice prvih ukrajinskih priseljencev v Kanado (septembra 1891 — Winnipegi in 100-letnico Kanade je napisal bivši profesor za zgodovino Srednje in Vzhodne Evrope na vseučilišču Manitobe in sedaj senator Paul Yuzyk informativno delo o Ukrajincih v Kanadi. Poleg opisa ukrajinske dejavnosti na področju vere, kulture, politike, gospodarstva in na družabnem področju vsebuje knjiga podatke ter ugotovitve, ki bodo zanimale in verjetno vzbudile precej razpravljanja v času trenj med francosko in angleško govorečim elementom v Kanadi. Senator Yuzyk postavlja tezo, da je Kanada ne dvo-kulturna, marveč, mnogokulturna. V tkvz. tretji eelment šteje poleg ostalih etničnih skupin tudi Indijance in Eskime. Delo je tudi ilustrirano ter prinaša bibliografijo o Ukrajincih.

● *V Sloveniji so se tatovi dvakrat* v aprilu spravili na cerkvene kipe. Iz cerkve sv. Katarine na Homu so odnesli v začetku aprila šest lesenih kipov, v noči na 20. aprila pa iz cerkve sv. Barbare na Ravniku pri Hotedršči nadaljnjih pet, ki so bili nad 200 let stari in so predstavljali umetniško vrednost. Domnevajo, da se ti tatovi spoznajo na umetnost in da prodajajo ukradene umetnine v zamejstvo.

V spomin profesorja Lamberta Ehrlicha ob 25-letnici njegove smrti je izšla knjiga universitetnega profesorja dr. Cirila Žebota

SLOVENIJA

VČERAJ, DANES IN JUTRI

Knjiga, ki obsega 12 poglavij z 12 dodatki, je izvirna razprava o evoluciji življenja, gospodarstva in državnosti v Sloveniji po prelomu leta 1945.

Knjiga je izšla v založbi avtorja pri Mohorjevi družbi v Celovcu (Viktringer Ring 26), kjer jo je moč kupiti ali naročiti po pošti. Naprodaj je tudi v slov. knigranah v Trstu in Gorici. Cena knjige je: za Evropo 30 šil., za U.S.A., Kanado in Avstralijo pa 3 dol.

CENA $3.—

NAROČILA SPREJEMAJO:

Za U.S.A.
M. Resman
1089. E. 68. Str. Cleveland,
Ohio, 44103

Za Kanado:
V. Mauko
1115 Bay St., Toronto 5.
Ontario

Za Argentino:
Simon Rajer
C. Uruguay 743
Buenos Aires

Za Avstralijo:
Zvonimir Hribar
970 Coorlew Crs., Albury
N.S.W. Australia

Snov za sodobni slovenski slovar . . .

korupcija — podkupovanje, nepoštenost. Moralna oznaka našega družbenega sistema. Če preprosti človek reče: „Vsi so korumpirani," misli pri tem na elito naše družbe

kozel — kozel. Zelo znan pojem iz zoologije. Poznamo divjega in domačega kozla. Kozel je tudi človek, ki verjame komunistom. Znana je besedna zveza „ustreliti kozla". Kozla ustreli vsak, ki pri nas sprejme kakšno javno funkcijo v upanju, da bo zastopal ljudsko voljo

kramp — orodje nižje kvalifikacije; sredstvo poklicnega udejstvovanja naših bodočih diplomirancev (če bo šlo tako naprej)

krasti — krasti. Protizakonito se polastiti tujega premoženja. Kaznivo dejanje, če te zasači oblast; če krade oblast sama, pravimo temu upravljanje družbenega premoženja

kreten — bebec. To besedo slišimo pogosto, kadar razglasijo nove zakone in reforme, ko ljudje na cesti rečejo: „Ja, kdor si je to izmislil, je res pravi kreten!"

krinka — krinka. Sredstvo, s katerim zakrijemo pravi obraz ali pravi namen. Najlepši primer v slovenski zgodovini je Osvobodilna fronta, katero je uporabljala komunistična partija za izvedbo revolucije. V zgodovino bo šla tudi krinka: „Smrt fašizmu — svoboda narodu!"

Krompir — krompir, poljski sadež, pridelek, ki ga uvažamo takrat, ko ga največ pridelamo, da nam kar gnije. „Imeti krompir" pomeni tudi imeti srečo. V novejši zgodovini pravimo, da imajo krompir tisti, katerih grehi — tud ipo padcu Rankoviča — še niso prišli na dan

kvota — gospodarski cilj, ki ga vedno določamo, a nikoli dosežemo.

SLOVENŠČINA V BARAGOVEM DNEVNIKU

V Baragovi zapuščini se je ohranil njegov dnevnik, ki ga je pisal od 27. junija 1852 do 16. julija 1863. Po navadi takratnih slovenskih izobražencev je uporabljal tudi Baraga, ki se ni sramoval slovenščine, za dnevnik in korespondenco v veliki meri nemščino. Dejansko je uporabljal v svojem dnevniku skoraj vse jezike — včasih več jezikov v istem stavku.

Slovenščine v njegovem dnevniku ni veliko. Značilno pa je, da se pojavi mnogokrat, kadar mu je kaj posebno pri srcu, kot bo razvidno iz drobcev, ki sem jih našel. Ker stavki mnogokrat niso v slovenščini v celoti ali pa so slovenski samo vzkliki, jih bom podčrtal, v kolikor so v dnevniku. Uporabljal bom tudi sodobni pravopis.

27. januarja 1853 piše: Charles Frejeau, Ontonagan Village, *je* **najdel $ 78.** Vsekakor je očitno, da se kaj takega ni primerilo vsak dan.

11. januarja 1855 je zapisal, da je govoril družbi sv. Vincencija in da upa, da bo storila mnogo dobrega, pri čemer pristavi: *Bog daj!*

15. julija 1857 označi, da je Johann Paul Stenger *prismojenec,*

Marcu v slovo se je spomnil slovenskega reka, ki ga je zapisal z dodatno opombo: *Sušec ima rep zavit. Letos ga ima zavitega k dobremu.*

19. novembra 1860 mu zopet povzroči vreme slovensko primero, ko omeni, da je bila prav *plundra svete Lešpete.*

Enako je z njegovo zadnjo opombo v slovenščini 24. februarja 1863, ko je zapisal: *Svet' Matija led razbija; če ga ne najde, ga pa naredi.*

Baraga je imel tudi navado, da je vsako dobro novico opremil z majhnim znakom I H S, vsako slabo — in teh je bilo očitno več — z misere.

Rudolf Čuješ

Poravnajte naročnino!
Darujte v tiskovni sklad "S.D."!

Postani član slovenskega državnega gibanja!

VAŽNO SPOROČILO!

Dragi čitatelj!

Danes Vam pošiljamo naš list "Slovenska Drzava" na ogled. Če vam ugaja, izrežite spodnjo naročilnico in jo še danes odpošljite! "S.D." je edini slovenski list v Kanadi, ki dosledno zagovarja slovenske težje, doma in v tujni! Zato je vreden Vaše podpore! Hvale že v naprej!

Uprava "S.D."

IZREŽITE IN ODPOŠLJITE!

"Slovenska Država"
646. Euclid Ave., Toronto,
Ontario, Canada

Popisani, (-a) (Tiskajte) .....
naročam list "Slovenska Država", ter prilagam $4.— ..... za naročnino.

List mi pošiljajte na naslov: .....

....

....

Prilagam $..... za tiskovni sklad.

Podpis: .....

DR. FERDINAND KOLEDNIK - ŠESTDESETLETNIK

Letos, 24. maja, je poteklo 60 let, od kar se je v Mariboru preprosti kmečki materi in očetu železničarju rodil sinček Nande. Ko je bil Nande komaj šest let star, je bil oče ubit v železniški nesreči in mati vdova je ostala sama s petimi majhnimi sirotami.

Že s sednim letom je moral Nande po svetu, najprej v zavod k salezijancem, kjer je ostal do petnajstega leta, potem pa v šole k franscoskim trapistom, kjer se je dodobra naučil francoščine. Leta 1932 je postal duhovnik-menih, že leta 1933 pa župnik na nadvse siromašnem otočku Zuri. Leta 1935 so ga predstojniki poslali v Francijo, kjer je postal duhovnik in prijatelj slovenskih delavcev, istočasno pa je nadaljeval študije na univerzi v Parizu. Po okupaciji Francije se je vrnil v šibeniško škofijo in do leta 1943 služboval kot vikar v Šibeniku, ko pa se je zameril tamkajšnim okupacijskim oblastem, se je umaknil zopet na otok Zuri.

Oktobra 1943 leta so ga nemški geštapovci dohiteli in ga zaradi njegovih številnih reševalnih akcij odvedli v zapore v Nemčijo. Dne 23. aprila 1945 je bil obsojen na smrt, toda Nemci so v upanju, da morda le izvlečejo iz njega kake informacije, usmrtitev odložili. Tako je samo po srečnem naključju g. Nande dočakal osvoboditev in letos maja je ves zasut z delom in skrbmi tiho obhajal šestdesetletni jubilej.

Tudi po vojni je g. Nande ostal večen popotnik — brezdomec. Misijonaril je med Indijanci v Južni Ameriki, se ves zverižen od revmatizma preselil v Kanado, kjer je pisal in poučeval; odšel je pastirovat in pomagat med zapuščene v Asten in končno se je po osmi težki operaciji umiril v prelepih Podgorjah na Koroškem. Tam vkljub bolehnosti z nezmanjšanim idealizmom in neumorno delavnostjo in iznajdljivostjo še vedno gara za svoje ljube Slovence.

Naš najplodnejši prevajalec

Dr. Kolednikovo delo bi zaslužilo izčrpno študijo. V kolikor mi je znano, je doslej obelodanil 47 (sedemnštirideset) slovenskih knjig v raznih tujih jezikih, več kočnanih prevodov pa še čaka na tisk. Po njegovi zaslugi je Jurij Kozjak najčešče prevedena slovenska knjiga, ki jo čitajo od Grčije do Norveške, v obeh Amerikah, pa tudi v več afriških in azijskih jezikih. G. Nande je sam prevedel več knjig v francoščino, nemščino, italijanščino, angleščino, latinščino in hrvaščino, potem pa se je neumorno trudil dalje, da je našel prevajalce — in često tudi založnike — še za druge jezike.

Čeprav pozna slovenska javnost jubilanta le po prevodih Jurčiča, Finžgarja, Terčelja, Bazilija in drugih, je g. Nande tudi sam veliko napisal. Njegovi članki, kjer je skušal vedno čim lepše predstaviti Slovenijo in Slovence, so razkropljeni po številnih tujih revijah, kjer delajo druščino prenekemu Kolednikovemu prevodu, ki je izhajal v periodičnem tisku kot podlistek. Pri "Slovenian Research Centru" tu v Ameriki imamo le nepopolno zbirko Kolednikovega gradiva in vendar je je za dve polni omari!

Leto za letom je jubilant vstajal že ob štirih zjutraj in navadno ostal pri pisalnem stroju do pozne noči. In nihče ne ve, kolikokrat je zadnje desetake zanesel v tiskarno, da je tako zagotovil tisk prevodom.

Čeprav ne poznam nikogar, ki bi bil med nami tako kruto in krivično obrekovan kot je ravno g. Kolednik, ni z delom za slovensko stvar nikdar niti za trenutek popustil. In svet je končno pokazal, da njegovo neumorno delo ceni. Francoska akademija znanosti in umetnosti mu je poklonila zlato medaljo in več literarnih nagrad. Claudel, Goyau, Veuillot, Tisserant in številni drugi svetovno znani veljaki so ga zvesto moralno podpirali, priporočali njegove prevode in tako pomagali Slovencem do lavorik na polju svetovne književnosti. Društvo kanadskih pisateljev je sprejelo jubilanta med svoje člane in nedavno je bil imenovan za člana rimske akademije Tiberina. Za jubilej mu je poslalo čestitke tudi Društvo slovenskih književnikov, Društvo slovenskih prevajalcev pa mu je poklonilo častno članstvo.

Dobrotnik stoterih Slovencev

Jubilantovo dobrodelno delo za narod ni, kolikor vem, nikdar nihče omenjal v javnosti. Tudi sam mi ni o tem nikdar pripovedoval, čeprav sva se večkrat srečala in sem ga precej prevažal po Ameriki, Kanadi in tudi Evropi. Znova in znova pa sem srečeval hvaležne duše, ki so mi pripovedovale, kako se je dr. Kolednik ves žrtvoval zanje. Dva nadarjena slovenska slikarja v New Yorku, na katera smo danes upravičeno ponosni, sta mi povedala, koliko jima je v najhujših dneh g. Nande pomagal v šole in do poklica. V Brestanici sem v jubilantovi družbi slučajno srečal svojega dobrega prijatelja Zmaga Zemljaka, ki mi je takoj zaupal, koliko kovčkov mu je v najhujših dneh prinesel g. Kolednik. V Ljubljani sem srečal Domžalčana Marka. "Bili smo že na tovornjaku, da nas odpeljejo v taborišče smrti", mi je razlagal Marko, "pa naenkrat od nekod pride dr. Kolednik, z italijanskim duhovniškim klobukom na glavi, in v gladki italijanščini zahteva, naj pustijo štiri fante z njim. Nikdar ne bom razumel, kako je uspel, a komandant je prikimal in med štirimi je kot enega najmlajših gospod izbral tudi mene. Uverjen sem, da mi je rešil življenje. Želite govoriti še z drugimi?"

Profesor Jože Felicijan mi je pripovedoval o Koledniku in glasbeniku Alojziju Luskarju. Med okupacijo se nekega dne zglasi Kolednik pri Luskarju in oba razpravljata o strašnih časih, ki so zadeli slovenski narod. "Če bi imel vsaj harmonij," je vzkliknil g. Luskar, "pa bi vse laže prenašal!" Ko je g. Luskar že davno pozabil na Kolednikov obisk, so mu nekega dne pripeljali harmonij. Nekje v Italiji ga je zanj staknil g. Nande in mu ga poslal. Ko sem bil v Columbusu, me nekoč obišče g. Kolednik. Predno sem vedel, kako in kaj, je imel kakih šest velikih zabojev obleke — daril za potrebne v Evropi. Vkljub hudim bolečinam v nogah in hrbtu ga nisem videl še nikdar potovati, ne da bi prenašal vsaj nekaj kovčkov — za druge.

Kot večen popotnik, ki spravlja slovensko književnost v svet, med potrebne Slovence pa pomoč, ve g. Nande verjetno več o slovenskih naselbinah po obeh Amerikah in Evropi kot zlepa kak drug Slovenec. Naš Slovenian Research Center je zato izredno srečen, da je g. Nande njegov delavni član. Dr. Kolednik je tudi predsednik Slovenske kulturne ustanove EURAM, kjer je in ostane glavni garač in duša vsega dela.

Skoraj neverjetno se sliši, da je poleg vsega drugega dela v zadnjih nekaj letih jubilant v Podgorjah zgradil tudi krasen dom za ostarele, pravo palačo z nad trideset sobami, kapelo, modernimi kopalnicami, dvigalom, itd., pri čemer so mu pomagali predvsem francoski in belgijski dobrotniki. Večkrat mu je zmanjkalo denarja celo za hrano ali vlak, toda z neverjetno vztrajnostjo je nadaljeval z delom in spravil krasno stavbo pod streho. Kako zelo je pri svojem delu podjeten, dokazuje tudi dejstvo, da so mu skozi poletne počitnice pomagali zidati francoski skavtje in slovenski študentje iz Celovca in Ljubljane.

Ka sva ga z dravograjskim prošto Tinčekom Štefanicijozo skušala pregovoriti, naj si ne nalaga novih skrbi, ampak si najde kak majhen miren kotiček, kjer bo lahko v miru nadaljeval s svojim kulturnim delom, naju je takoj zavrnil: "Počival bom v grobu. Dokler živim, bom pa storil vse, kar morem". Smilil se mi je, ker vem, kako razburkano in polno trpljenja in nehvaležnega garanja je bilo njegovo življenje. Nisem pa si mogel pomagati, da ne bi njegovo trme in navdušenja občudoval.

"V Podgorjah bom čakal na smrt", mi je zaupal v enem svojih pisem. "Tu imam še kupe prevodov, pa tudi mnogo važnih zgodovinskih arhivov in drugega narodnega blaga. Dosti me je življenej teplo — zdaj se ne mislim seliti več. In s škofom Držečnikom sem v posvetih, komu zapustiti ta moj Dom, da bo najbolje služil Slovencem".

* * *

Dragi jubilant, gospod Nande! Od šestega leta dalje ste bil sirota in brezdomec. Čeprav Vas kot narod navadno nismo znali razumeti in ceniti, ste vendar žrtvovali vse, kar ste znali in imeli, da bi razširili slovensko ime v svet in da bi prinesli čim več veselja in svetlobe v življenje svojih slovenskih bratov. Bili ste izredno uspešni. Iz prečutih noči in stoterih prizadevanj pri tujih založnikih se je porodil Vaš dragocen dar slovenskemu narodu — prodor in uspeh slovenske knjige do Abesinije, Viet Nama in Japonske. In v Podgorjah ste ustvaril nov čudež svoje nemirne ustvarjalnosti, krasen narodni hram, ki je Vaš jubilejni dar narodu siromaku. Le mi sami prihajamo k Vam vedno praznih rok in premnogokrat praznih src. Spreglejte, kot ste spregledal že tolikorat! Praznino skušamo danes napolniti s hvaležnostjo. Želimo Vam še dolg srečen in ploden življenjski večer. Hvala Vam za vse in Bog Vas živi še na mnoga leta!

Edi Gobec

Kanadski zunanji minister g. Paul Martin

SLOVENIA
For mankind,
For my homeland,
For that that raised me,
Bred me, natured me, filled me,
For these do I cry
My heart is racked and sobs with
The magnitudes of that which I have received
My very soul is crushed with
The opression of it.
I love my land
its past, its future.
I have loved its freedom, its undiscovered power,
I wanted to be a part of it,
But I speak in the past tense
For that which I have loved is gone,
Vanished, enslaved,
Forever.

I cry for the old days,
Yet I wail for the future,
I am exiled
Torn apart from that which I loved
And that which loved me.
I wil return
I will go back to my homeland
But to go back, I would die
Die for my motherland
But I will return
And once more I will go to the mountains
And my soul will sing, my heart will rejoice
And then I will know that my life's purpose is accomplished
And I will sleep in the bosom of the mountains that reared me.
by Milica Krpan, Toronto

Ta pesem je bila poslana uredništvu našega lista sredi poletja. Pesnici smo obljubili anonimnost, — povemo lahko le, da ima 14 let, da hodi v 10. razred in da ima posebno ljubezen do naše domovine tam pod Triglavom ter da živi v Torontu. Urednik je pesmica ugajala in upamo, da bo tudi marsikomu izmed naših bralcev.

Urednik

ZUNANJI MINISTER KANADE JE GOVORIL ETNIČNIM LISTOM

(Glavne misli iz govora kanadskega zunanjega ministra Paula Martina na konvenciji kanadskega etničnega tiska v Winnipegu, Man.)

Opredelitev in zagotovitev človečanskih pravic vsakemu zemljanu je velika naloga sodobnega človeka. Kako izpolnjuje to nalogo Kanada?

Kanada mora biti vsekakor dežela, ki priznava te pravice, saj postaja nova domovina številnim naseljencem. Več kot četrtina porasti Kanade v desetletju 1951-1961 predstavljajo naseljenci. Za njihovo včlenitev v Kanado je potrebno, da so zajamčene njihove zakonite pravice, da imajo priliko za primerno zaposlitev, da jim priznamo enakost in jim pomagamo zlasti v prehodni dobi prilagoditve.

Prebujanje francoskega dela Kanade zahteva dvoje: Francosko govorečim Kanadčanom moramo zagotoviti možnost, da ohranijo svojo svojskost in prepričati jih moramo, da bodo prav s tem doprinesli k izgraditvi Kanade.

Kanada je v resnici sestavljena iz mnogih etničnih skupin. Čeprav porabljamo izraz „angleško govoreči Kanadčani", se zavedamo, da mislimo s tem zaradi jezikovne omejitve ne samo tiste, ki izvirajo iz Anglije (čeprav so kanadske družbene ustanove v veliki meri nastale pod vplivom Anglije), marveč vse, ki ne govore francoski. Z rabo tega izraza nikakor ne nameravamo označiti kot manjvredne tiste, katerih materinska govorica ni niti angleščina niti francoščina.

Težko je napovedati, kako se bo Kanada razvijala v bodoče. Reči pa morem, da je namen vlade zagotoviti, da bo ta razvoj dežele svoboden. Po našem mnenju bo medsebojna igra raznih kulturnih sil ustvarila Kanado, v kateri bodo obstajali ob strani močnih družilnih činiteljev enako močni činitelji raznoličnosti. Toda raznoličnost ne pomeni delitve. V Kanadi je raznoličnost garancija, ne pa ogrožanje našega nacionalnega obstoja. Enake pravice morajo uživati tako posamezniki kot tudi manjše skupnosti v državi.

Na mednarodnem področju temelji borba za uresničitev človečanskih pravic na Splošni izjavi človečanskih pravic Združenih narodov (1948). Združeni narodi so razglasili l. 1968 kot Mednarodno leto človečanskih pravic. V Kanadi se je ustanovila posebna komisija za to mednarodno leto, ki bo koordinirala programe zasebnih organizacij.

Na mednarodnem področju se je izkazalo, da je mogoče največ narediti za kar največje priznanje človečanskih pravic, če skušamo ustvariti ozračje miru. Kdor se čuti ogroženega, ne bo rad priznal ali celo razširil pravice svojih državljanov.

V delu za boljše poznanje človečanskih pravic igra etnični tisk zelo važno vlogo. Vaša naloga je, da vzpodbujate svoje bralce, da ohranijo svoje kulturne vrednote in da tako obogate celotno družbo. Zlasti morete vplivati na omilitev napetosti v družinah priseljencev, ker omogočate starejšim, da ohranijo svoje vrednote, obenem pa jim lajšate, da vidijo dobro tudi v kanadskem okolju. Posebno važno vlogo opravljate za tiste, ki obvladajo samo najnujnejšo mero angleščine oz. francoščine, ker jim je materinščina važno okno za spoznavanje Kanade.

Odgovorni etnini tisk more biti tako zelo važen činitelj za uresničitev bolj zdravih razmer med poedinimi skupinami v Kanadi kot tudi za okrepitev kanadske družbe.

Ontarijski minister za družinske in socialne uslužnosti Hon. J. Yaremko čestita ge. Mariji Brodzki. Vzgojni minister Hon. W. Davis jo je imenoval za eno izmed ravnateljev novoustanovljenega zavoda, ki nosi ime ustanovitelja lista „The Globe": George Brown. Nova šola (College of Applied Arts and Technology) bo služila potrebam Toronta. Sestavljata jo dve šoli: „Provincial Institute of Trades" v ulici Nassau in „Provincial Institute of Trades and Occupations" v ulici Dartnell, na katerih je vpisano več kot 2000 dijakov. Poleg nje so še v takoimenovanem „Board of Governors" g. G. Gore, ravnatelj za vzgojo pri torontskem šolskem odboru, profesor g. J. Ham s torontske univerze, g. G. Markle, ravnatelj za vgojo in socialno skrbstvo pri sindikatu „United Steelworkers of Amerika" (Toronto), g. W. B. Thrimble, podpredsednik „Ryerson Instituta", g. R. D. Wolfe, predsednik „Oshawa Wholesale Ltd." ter štirje člani odbora toronske občine (Aldermans): gg. K.Dear, H. Bruce, R. Horkins in C. Caccia.

Ga. Marija Brodzki je že dolgo let članica glavnih odborov „Canadian Ethnic Press Association of Toronto" in „Canada Ethnic Press Federation" ter je vedno močno delavna v poljskih organizacijah in drugih etničnih društvih.

Kanadski etnični tisk pozdravlja njeno imenovanje ter se istemu tudi pridružuje s čestitkami naš list z željami po uspehu pri njenem delu za vzgojo in izobrazbo kanadske mladine.

NA SVETOVNI RAZSTAVI V PARIZU JE UGAJAL,
ZAKAJ NEBI VAM!
ZA BOŽIČ IN NOVO LETO,
ZA POROKE IN BANKETE TER VSE DRUGE PRILIKE

"MUŠKATNI SILVANEC"

S SONČNIH POBOČIJ
— SLOVENSKIH GORIC —

Imported by Ontario Liquor Control Board

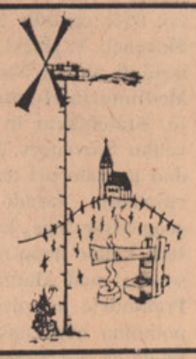

Na zalogi tudi jugoslovanska vina kot so:
Traminac, Rizling in Prokupac ter Slivovka!
Represented by: Carl Gyaky Agencies
238 MacPherson Ave. Toronto 7.

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO
želita
uredništvo in uprava!
"Slovenska Država"

Blagoslovljen Božič in srečno 1968
žele Čuješevi
iz Antigonisha

CANADA

POSTANI KANADSKI DRŽAVLJAN

Kanadsko državljanstvo lahko postane ključ, ki Vam bo odprl vrata za napredovanje.
V mnogih položajih se da prednost kanadskim državljanom. V drugih primerih pa je državljanstvo predpogoj za dobivanje službe.

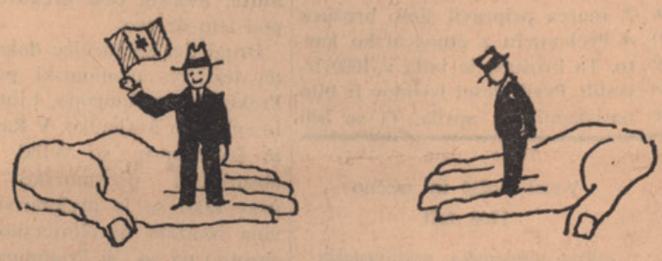

Kanadsko državljanstvo je zelo lahko dobiti za one, kateri so kvalificirani. Državljanski uradi (Citizenship Courts) so pripravljeni Vam pomagati v sledečih mestih: Halifax, Moncton, Montreal, Ottawa, Sudbury, Toronto, Hamilton, St. Catharines, Kitchener, London, Windsor, Winnipeg, Regina, Saskatoon, Calgary, Edmonton in Vancouver. Zakaj nebi Vi danes stopili v stik z uradom, ki Vam je najbližji?

Ako želite pa lahko pišete direktno Registrarju za kanadsko državljanstvo (The Registrar of Canadian Citizenship), Ottawa.

Judy LaMarsh

Secretary of State

DR LAMBERT EHRLICH

PARIŠKA MIROVNA KONFERENCA IN SLOVENCI

(nadaljevanje)

Inženir Mačkovšek je torej zarisal kot severno mejo Rabo, na vzhodu pa je vzel za mejo razvodnico med Krko in Lendavo. 22. januarja se je naša delegacija zedinila v tem, da se v oficijelni revendikaciji naših mej izpusti nemški trikot med Rabo in staro avstro — ogrsko mejo. Tako je v oficijelni spomenici "frontiere norde", ki se je oficijelno izročila konferenci skupaj z drugimi spomenicami 3. marca, v oddelku "Le Prekmurjue" nemški trikot izpuščen.

Predsednik Pašič pa te spremembe ni sprejel, in sicer iz strategičnih razlogov. Bilo bi namreč nemogoče vojaško braniti St. Gothard brez nemškega trikota. Na vojaških zemljevidih je torej nemški trikot ostal v naši državi.

Teritorijalna komisija odreče Prekmurje naši državi

Koncem februarja je Teritorijalna komisija vzela v pretres našo severno mejo. Prvi pogled na karto je inspiriral komisiji idejo, da je najbolj primerna meja Drava-Donava, ker je geografsko enostavna in popolnoma jasna. S tem bi bili v živo zadeti vsi trije narodi: Srbi Hrvati in Slovenci. V Bački in Baranji bi izgubili veliko število Srbov, v Medjimurju Hrvatov, v Prekmurju, Štajerskem in Koroškem pa veliko Slovencev. Najbolj neugodno je stalo pri tem prekmursko vprašanje zaradi eksponirane geografske lege, kajti Prekmurje štrli kakor nepotreben rog proti severu med Madžare in Nemce. Prekmurje je poleg tega bilo popolnoma nepoznano ozemlje, tako da ga niti Slovenci niso poznali in se zaradi tega ne moremo čuditi, če Pasič prvotno sploh ni vedel za njega.

Ker uradna spomenica nima veliko podatkov o Prekmurju, je po naročilu Žolgerja sestavil Slavič detaljni referat, ki je bil 7. marca izročen Tardieuju. Ta referat obravnava sledeče točke:

Madžari imenujejo to deželo Totsag: Slovenska krajina. Tamkajšnji Slovenci so ostanki panonskih Slovencev, ki so imeli pod knezoma Pribinom in Kocljem samostojno državo (840—874). Panonija je bila zibelka cerkvene slovenske liturgije in slovenske cerkvene literature. Madžari so uničili slovensko državo in tudi vso slovensko kulturo, a slovensko ljudstvo ni izginilo. V dobi reformacije se je pojavil preporod slovenske literature. Vse do danes pa se je vsaj nabožna literatura razvijala v prekmurskem narečju.

Madžari so v svojih statistikah, posebno v dobi od l. 1880—1910, umetno krčili število Slovencev. Sv. Gotthard, kjer so Slovenci sedaj v manjšini, je bil ustanovljen od nemških menihov, južna okolica pa je slovenska. Ker pa je Sv. Gotthard ekonomsko in kulturno središče cele okolice, bi moral pripasti naši državi.

Na vzhodu je majboljša meja razvodnica med Krko in Lendavo. V tem ozemlju je še sedaj po oficijelni madžarski statistiki od 115.917 prebivalcev 72.459 Jugoslovanov. Prebivalstvo samo se je ponovno izjavilo za Jugoslavijo. Tako so prekmurski Slovenci 20. oktobra 1918 v Murski Soboti na shodu, ki so ga Madžari sklicali zato, ba bi se prebivalci opredelili za slovensko govoreče madžarske državljane, protestirali proti temu in so se izjavili za Jugoslavijo.

Na shodu v Ljutomeru 3. nov. 1918 in v Radgoni 26. dec. 1918 so se ljudje izjavili za Jugoslavijo in so celo poslali spomenico princu Aleksandru.

V Beltincih je 17. januarja 1919 manifestiralo za Jugoslavijo 5.000 Prekmurcev čeprav so jim Madžari obljubljali avtonomijo. 19. jan. 1919 pa so Slovenci pri Sv. Benediktu sprejeli resolucijo, da nočejo pod nobenim pogojem ostati v Madžarski državi.

Teritorijalna komisija je svojo prvotno idejo, da bi Drava tvorila mejo, okrog 12. marca opustila in to posebno zaradi naše spomenice: Frontiere Slovene — Allemande.

Drugi predlog pa je nato začrtal kot mejo Muro od izliva v Dravo do Cmureka. Bilo je popolnoma nararvno, da je komisija predlagala to naravno geografsko mejo. Za to odločitev je izvedel general Pašič meseca aprila, kot je že bilo omenjeno pri koroškem vprašanju. S tem je postal položaj za Prekmurje zelo kritičen, štajerski Slovenci pa so bili, razen Radgonskega trikota, s tem rešeni. Prekmurje pa je postalo sedaj vprašanje zase.

V definitivnem predlogu, ki ga ja teritorijalna komisija izdelala glede severne meje za Conseil Supreme okrog 20. marca, je bila meja na Muri do izliva v Dravo. S tem je bilo Prekmurje izgubljeno.

Razlogi za to odločitev teritorijalne komisije so bili sledeči:

1. Prekmurje leži onstran Mure in je tako geografsko ločeno od ostale Jugoslavije. Onkraj Mure ni več nobene jasne geografske meje proti Madžarom.

2. Teritorijalna komisija si ni mogla ustvariti jasnega pregleda o etnografskih razmerah v Prekmurju, ker je madžarska statistika uvedla nova madžarska imena, ki jih ni bilo mogoče identificirati z imeni na zemljevidih in z našimi imeni.

3. Johnson in Martonne sta namignila, da smo dobili z Mariborom kompenzacijo za Prekmurje in Celovec.

Druga faza prekmurskega vprašanja

Naše delo in revizija sklepa Teritorijalne komisije.

Naša delegacija je takoj zastavila vse svoje sile, da bi dosegla spremembo sklepa Teritorijalne komisije. Predvsem je bilo treba poučiti Amerikance in Angleže, ki so se najbolj upirali potegniti našo mejo preko Mure. Francozi so nam bili bolj naklonjeni.

Pa naročilu ministra Žolgerja in etnografske sekcije je Dr. Slavič na podlagi spomenice z dne 7. marca pripravil širšo brošuro o Prekmurju z etnografsko karto. Ta brošura je izšla v 1000 izvodih. Prvih deset izvodov je bilo natiskanih 20. aprila. Ti so bili poslani glavnim osebam Teritorijalne komisije. Okrog 26. aprila pa so bile izgotovljene tudi ostale.

Ker si Teritorijalna komisija ni mogla priti na jasno glede nomenklature v Prekmurju, je Dr. Slavič sestavil natančno statistiko za posamezne naselbine v vsem Prekmurju. Ta statistika navaja rezultate ogrskega oficijelnega ljudskega štetja iz leta 1890 in 1910. Razen tega pa stavlja nova ogrska imena vzporedno s starimi slovanskimi imeni, ki so v navadi pri ljudstvu in ki jih navajajo starejši cerkveni pregledi.

Iz tega spisa je nadalje tudi razvidno, da je hotela ogrska izbrisati Slovence kot posebno narodnost. Leta 1890 jih je imenovala Vende, leta 1910 pa jih je rubricirala pod "druge narodnosti". Po izjavi ogrskega statističnega urada stanujejo Slovenci kompaktno le v treh okrajih komitatov Vas in Zala.

Gospodarska sekcija naše delegacije je setavila poseben "apercu economique", ki je dokazoval, da mora Prekmurje biti združeno s slovenskim ozemljem, posebno slovensko Štajersko, iz gospodarskih razlogov. To delo prvo dokazuje, da je bila velika nesreča za Prekmurje, da je bilo do sedaj v madžarski državi.

Madžarska politika ja imela samo en cilj: Onemogočiti promet med Prekmurjem in Štajersko. Prav zaradi tega niso pustili zidati nobenega mostu preko Mure vse od Radgone pa do Medjimurja. Madžarska je zgradila železnico od Zalaleva do Murske Sobote, a je iz istega razloga ni nikdar speljala od tod do Radgone in do Doljne Lendave, čeprav je šlo samo za razdaljo kakih 10 km in jo je ves ekonomski položaj silil v to.

Mura se je izkala kot slaba meja. Madžarska vlada je namreč ni hotela regulirati in je zato menjavala svojo strugo ter preplavljala svoje bregove daleč naokrog. Zaradi te potrebne regulacije in pa zato, ker so posestva kmetov na obeh straneh Mure, morata oba bregova biti pod isto državo.

Drugi del spomenice dakozuje, da teži ves ekonomski promet Prekmurja v Radgono, Ljutomer in sploh na Štajersko. V Radgoni in Ljutomeru so veliki mlini absorbirali prekmursko žito, prav tako se je prekmurska živina izvažala na Štajersko. Nasprotno pa so si Prekmurci nabavljali industrijske izdelke v štajerskih mestih.

Istočasno pa smo skušali tudi z osebnimi stiki vplivati na merodajne kroge. Min. Žolger je ponovno razpravljal o Prekmurju z Johnsonom, Martonneom, Leperjem in Delanuxom. Tudi eksperta Slavič in Ehrlich sta bila o Žolgerjevem naročilu 10. aprila pri Martonneu, 15. aprila sta obiskala Johnsona, nato sta se 17. aprila mudila pri Leeperju in 28. aprila pri Delanuxu.

Pri tem moramo posebno omeniti srbska profesorja Cvijiča in Pupina, ki sta oba posredovala pri Martonneu, Johnsonu in Houseu.

Prvi uspeh tega dela se je pokazal šele 28. aprila. Teritorijalna komisija je tedaj namreč k prvotnemu predlogu glede Prekmurja dodala na željo Johnsona poseben 'Suplement'. O tem je 29. aprila poročal Dr. Cvijič. Kot smo pozneje izvedeli je bila za severno mejo predlagana razvodnica med Muro in Rabo. Ne vemo pa, kje naj bi potekala vzhodna meja, samo to je gotovo, da bi bile Kobilje in Lendava zunaj Jugoslavije.

Dne 8. maja je teritorijalna komisija te svoje predloge glede nadžarske meje predložila Conseil Sopreme-u, ki naj bi sklepal o slovenskih mejah 12. maja.

Predlog Johnsona ni bil sprejet. Proti so bili posebno Italijani, ki so na celi črti načeloma glasovali proti nam. Ti so trdili glede Prekmurja, da tam ne stanuje stalno naseljeni narod, pač pa, da je to samo neke vrsta ciganov, ki se selijo iz enega kraja do drugega. To je nato dalo povod, da je Journal 23. maja objavil notico, da je Prekmurje izven jugoslovanskih mej.

(nadaljevanje sledi)

Dr. Jože Planinšič

Profesor Političnih

Ved na

DUQUESNE UNIVERSITY

in

CALIFORNIA STATE UNIVERSITY

želi vsem znancem širom sveta blagoslovljene Božične praznike in uspehov polno Novo leto 1968!

Lastnica domače slovenske gostline Eršte's

"SLOVENE VILLAGE"

na 6802 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio, želi vsem prijateljem in obiskovalcem

Vesel Božič in zdravo 1968!

Berta Lobe

Vesele Božič in uspešno 1968. želi SLOVENCEM

EUROPA TRAVEL SERVICE

759 East 185th Street, Cleveland 19, Ohio
Office IV-6-3773 — Res. EV. 1-4985
Jerome A. Brentar, manager

Vesele Božič in uspešno 1968. želi

EXPRESS TRAVEL SERVICE

22. Euclid Arcade
510. Euclid Ave. Cleveland, Ohio
For best in travel

Joseph Suhadolnik 781-8282

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi

August Kollander Travel Bureau, Inc.

Airline and Steamship Ticket Office

Slovenian Auditorium Building
6419 St. Clair Avenue
Cleveland 3, Ohio

HEnderson 1-4148 Cable address Kollander

Vesele Božič in izpolnjenih upov polno 1968. želita
Glavni odbor in Svet Slov. drž, gibanja

Zadovoljen Božič is uspehov polno 1968. želi somišljeniki slovenske državne ideje v Clevelandu, USA.

VESEL BOŽIČ in srečno 1968. želi Vsem svojim članom in prijateljem ter podpornikom SLOVENSKA PRISTAVA Cleveland—Ohio

Vesel Božič in uspešno 1968!

Mnogo uspeha in sreče ter mnogo dobre volje v podpori za naše glasilo "Slovenska Država".
Združeni v delu za Slovenski vsenarodni cilj — SLOVENSKA DRŽAVA
Pozdravlja vse znance in in prijatelje širom sveta:

Mirko Geratič
2737 W. 16th St.
Chicago, Ill. 60608

Vesel Božič in srečno 1968. želi svojim klijentom, znancem in prijateljem

Dr. F. Porovne, zdravnik
2406 Dufferin St., Toronto
781-8162

Vesele Božič in uspešno 1968. želita vsem svojim prijateljem in znancem,

Viktor in Pavla Trček
Res.: 86 Fern Ave., Toronto 3, Ont.
Bus: 115 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1894

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO 1968 ŽELI

SLOVENSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA

Janeza E. Kreka v Torontu

646 EUCLID AVE. Toronto 4 Tel. LE. 2-4746

Slovenci! Hranite in sposojujte si denar v domači, slovenski denarni ustanovi.

DERMASTJA MEAT MARKET

želi
VSEM ODJELMALCEM IN ROJAKOM
VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO 1968
Imamo vedno sveže meso, prvovrstne kranjske klobase, doma prekajeno meso, kislo zelje in repo, pristno bučno olje i.t.d. Radenska slatina.
Trgovina z živili! Prostor za parkiranje!
Se priporočamo!
192-194. Augusta Ave. Toronto 2B, Ont. 366-2165

BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO želi VSEM PRIJATELJEM in ZNANCEM

PLATNAR BROS.

PLUMBING & HEATING CONTRACTORS LTD
20 Doddington Dr. Toronto 18
Tel. 255-6019 255-6406

Vesele Božič in uspešno 1968. želi vsem svojim cenjenim strankam

"Slovenija" Meat and Delicatessen

2409 Dundas St. W. LE. 5-8946
Importiramo Gavrilovičev golaž, "Sandvič-meso", jeterno pasteto, več vrst rib in Radensko in Rogaško slatino.
Pristne kranjske klobase dobite v Torontu edino pri nas, kakor tudi domače šunke, itd.
Se še nadalje priporoča J. Zalar.

Vesel Božič in zadovolnjo 1968 želi

WORLD TRAVEL SERVICE LTD.

258 College St., Toronto, Ont. 922-4161

ALBION GLASS CO. LTD.

1770 Albion Rd. — Rexdale — 749-2777
SLOVENSKA STEKLARNA
ŽELI VSEM STRANKAM IN ZNANCEM
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO
LASTNIK: FRANK VLAHOVIĆ

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1968 želi vsem Slovencem slovenska zavarovalna agencija

ZAGORC & WICOX INSURANCE
425 University Ave., Suit 300, Toronto 2, Ontario
Na razpolago vse vrste zavarovanj.
Kličite, da Vam svetujemo in da Vas obiščemo:
EM-4-5207 ali 921-0212

Praznična voščila in srečno novo leto 1968.

želi dr. Ludvik Leskovar in družina ter

AMERIŠKO SLOVENSKI RADIO KLUB V CHICAGU

Vesel Božič in srečno 1968 želi

edina slovenska restavracija in taverna

TIROLER
(pod Bloorom)

na 1115 Bay St., Toronto

Imamo
Dining lounge licence under the liquor licence act.
Postrežemo vam tudi z izbranimi vini iz Slovenije.

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO 1968 ŽELI

ANTON'S MEAT MARKET

ANTON BAVDEK

PRVA SLOVENSKA MESARIJA V TORONTU

Imamo vedno sveže meso, okusno prekajeno meso in klobase. Posebnost: "nadevani želodci"
Če pripravljate gostije, bankete ali slično, se priporočamo.

Na zalogi bučno olje in Radenska slatina.
Dostavljamo na dom brezplačno. Po zelo ugodnih cenah vam napolnimo hladilnike.
633 VAUGHAN RD. na vogalu Oakwooda TEL. 783—0423 in 783—0312

Voščila za BOŽIČ in NOVO LETO

ter najboljše želje za uresničenje slovenskih ciljev pošiljajo somišljenikom v Sloveniji in po svetu prijatelji v Washingtonu.

● **Rado L. Lenček, profesor** slavistike na Columbia vseučilišču v New Yorku, je napisal knjigo THE VERB PATTERN OF CONTEMPORARY STANDARD SLOVENE. Delo je izšlo v Nemčiji: založba Harrasowitz v Wiesbadenu (199 str.; broš. izdaja DM 28,—).